

DRAUGAS

PERIODICALS
June 22,
Vol. LXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BIRŽELIO - JUNE 22, 2000

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06/21/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 122
Kaina 50 c.

Krikščionys demokratai pasmerkė „paklydėlius modernistus“

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Tikrąją krikščioniškųjų vertybių gynėją save laikanti Krikščionių demokratų partija (LKDP) visiškai atsisakė nuo modernių krikščionių demokratų, prisijungusių prie centrinių, social-liberalų ir liberalų koalicijos. Spaudos konferencijoje trečiadienį LKDP valdyboje pirmininkas Algirdas Saudargas pranešė apie šią savaitę valdybos priimtą pareiškimą, kuriame pažymima, kad Modernių krikščionių demokratų sąjungos (MKDS) veiksmas, „akivaizdžiai ir viešai pademonstravęs norą prisijungti prie socialliberalų, liberalų ir centrinių partijų numatomos porinkimės koalicijos, tiesiogiai prieštarauja anksčiau deklaruotiems krikščioniškos pasaulėžiūros organizacijų vertybės siekiams“.

LKDP valdyba reikiama vilti, kad „MKDS vadovų nenuoseklus veiksmas yra nepriimtini MKDS nariams, išpažįstantiems krikščioniškosios demokratijos nuostatas bei remiantiems Lietuvos siekį tapti saugia, klestinčia valstybe“. Pasak pareiškimo, „tolėsni konstruktyvus LKDP dialogas

imanomas su tais MKDS nariais“, kurie nepripažįsta krikščionių demokratų krypties pasikeitimui ir toliau laikosi krikščioniškosios pasaulėžiūros organizacijų Lietuvoje vertybės siekio.

Kaip skelbta, MKDS vadovas Vytautas Bogušis praėjusį savaitgalį Molėtų rajone susitiko su Centro, Liberalų ir Naujosios sąjungos vadovais Romualdu Ozolu, Rolandu Paku ir Artūru Paulausku bei sutarė bendradarbiauti. Numatoma, kad rinkimuose partijos dalyvaus atskirais sąrašais, tačiau vienmandatėse apygardose derins kandidatų kėlimą. Taip pat keturios partijos susitarė paremti vieną kitos kandidatų, patekusių į antrąjį rinkimų ratą. Partijos bendrą koaliciją ketina kurti po rinkimų.

Minėtojo besikuriantio sparno vadovai pripažįsta turį programinių nuostatų bendrumą su MKDS, ir tikisi liberaliajai centristinei ideologijai suteikti „amžinųjų vertybių“ atspalvį.

Pasak A. Saudargo, jam nepavyko susidaryti nuomonės, kokios yra naujojo sparno ideologinės nuostatos.

Valdžia kaltinama neatsakingumu santykiuose su Rusija

Vilnius, birželio 21 d. (Elta) — Modernių krikščionių demokratų sąjunga apkalta valdanciąją koaliciją neatsakingomis manipuliacijomis santykiuose su Rusija.

Susirūpinę praėjusiais Lietuvos ir Rusijos tarpvalstybiniais santykiais, „keliančiais grėsmę geros kaimynystės politiniam klimatui“, modernieji krikščionys demokratai kreipėsi į prezidentą, prašydami surengti Lietuvos politinių partijų vadovų pasitarimą, kuriame būtų sutarta atsisakyti rinkiminės kampanijos formų, kenkiančių valstybės atečiai.

Modernių krikdėmų kreipimėsi į valstybės vadovą išvardijama nemažai neadekvatių Rusijos veiksmų Lietuvos atžvilgiu, „rodančių, jog

demokratinės sąmonės formavimasis Rusijoje patiria rimtų sunkumų ir išbandymų“. Jame taip pat apgailestaujama, jog prie šiandieninės priešpriešos su Rusija didinimo „reikšmingai prisidėjo ir neatsakingi bei savanaudiški kai kurių mūsų šalies politikų veiksmai“.

Prie tokių veiksmų pareiškime priskiriamas Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio pasiūlymu priimtas įstatymas „Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo“, jį lydyje Seimo vicepirmininkės Rasos Juknevičienės komentarai, prilyginantys Rusijos prezidento Vladimir Putin politiką Stalino metodams ir „demaskuojantys“ Rusijos žvalgybos tinklą jos ambasadoje.

„Dar vienu žingsniu, gilinančiu Lietuvos ir Rusijos santykių krizę“, modernieji krikščionys demokratai pavadino Seime priimtą pareiškimą „Dėl Rusijos vadovų požiūrio į Lietuvos narystę NATO“, už kurį balsavo tik valdancioji koalicija.

„Minėti valdanciosios daugumos veiksmai Rusijos atžvilgiu yra glaudžiai susiję su politinių oponentų šalies viduje menkinimu, visų, kurie išdrįsta abejoti konservatorių užsienio politikos metodais, kaltinimu Lietuvos interesų išdavimu“, rašoma pareiškime.

Tėvynės sąjungos mėginimus spręsti partijos problemas valstybės tikslų sąskaita modernieji krikščionys demokratai laiko „neleistinai polinės kovos metodais, provokuojančiais tarptautinę įtampą, silpninančiais Lietuvos galimybes įgyvendinti visuotiniai sutartus užsienio politikos prioritetus — integraciją į europines, transatlantines struktūras bei geros kaimynystės santykių palaikymą“.

„Tai — praeities politika,

Nuotr.: Prezidentūroje susitiko (iš kairės) Romualdas Ozolas (Centro sąjunga, CS), Eugenijus Gentvilas (Liberalų sąjunga, LS), Egidijus Bickauskas (CS), prezidentas Valdas Adamkus, Rolandas Paksas (LS), Vytautas Bogušis (Modernių krikščionių demokratų sąjunga, MKDS), Egidijus Vareikis (MKDS), Vida Stasiūnaitė (Naujoji sąjunga, NS) ir Artūras Paulauskas (NS).

Naujosios politikos kūrėjams nesutrukdys Vilniaus problemos

Vilnius, birželio 21 d. (Elta) — Finansinis skandalas sostinės savivaldybėje nesutrukdys Vilniaus mero Rolando Pakso vadovaujami Lietuvos liberalų sąjungai kartu su kitomis trimis politinėmis partijomis dalyvauti liepos pradžioje įvyksiančioje konferencijoje, skirtoje prezidento skelbiamai naujai politikai apibrėžti.

Tai paaiškėjo po trečiadienį įvykusio prezidento Valdo Adamkaus, Lietuvos liberalų sąjungos, Centro sąjungos, Naujosios sąjungos bei Modernių krikščionių demokratų sąjungos vadovų susitikimo.

Anksčiau centristai ir social-liberalai buvo pareiškę, kad naujai politikai skirta konferencija atidedama iki to laiko, kol bus išsiaiškinti finansiniai pažeidimai Vilniaus miesto savivaldybėje. Nors konkreti konferencijos data šiuo metu dar nėra nustatyta, tačiau sutarta, kad ji įvyks pirmosios liepos mėnesio dienomis iki liepos 6-osios — Valstybės dienos. Planuojama, kad baigiamuoju šios konferencijos dokumentu taps bendras visų keturių partijų susitarimas.

Prezidentas pabrėžė, kad partijoms, pasirinkusioms nau-

jiosios politikos kelią, būtina „atsigręžti veidu į Lietuvos žmones, siūlyti konkrečius būdus spręsti žmonėms rūpimas problemas“.

Finansinę drausmę sostinės savivaldybėje bei 94,1 mln. litų fizinių asmenų mokesčio nepriemokos istoriją šiuo metu aiškina Finansų ministerijos pareigūnai vėliau iš jų „estafetę“ planuoja perimti Valstybės kontrolė. Spejama,

„LUKoil“ ir „Williams“ tęsia pokalbius

Maskva, birželio 21 d. (Elta) — Trečiadienį Rusijos verslovers „LUKoil“ ir „Mažeikių nafta“ valdancios JAV firmos „Williams International“ atstovai Maskvoje tęsė praėjusį penktadienį pradėtus konsultacijas dėl bendrovių strateginio bendradarbiavimo.

„Williams“, „Mažeikių nafta“ ir „LUKoil“ nekomentuoją šių konsultacijų turinio, netgi nepraneša, kas jose dalyvauja. Informuoti „LUKoil“ šaltiniai teigė, kad nesutariama, kaip dalintis pelną iš bendros veiklos. Tie patys šaltiniai sako, jog kol kas nekalbama apie naują derybų ratą Londone ar kur kitur.

Nėra žinių, kad vyriausybė, būdama didžiausia „Mažeikių naftos“ akcininke, dalyvautų šiose derybose.

Neoficialių šaltinių teigimu, šiose konsultacijose nėra ne tik vyriausybės, bet ir „Mažeikių naftos“ atstovų — vietoje jų su „LUKoil“ kalbasi „Williams International“ konsultantai. Tuose susitikimuose dalyvauja ir iš Lietuvos į Maskvą atvykęs UAB „LUKoil Baltija“ valdybos pirmininkas Ivan Paleičik.

Per derybininkų susitikimą gegužės mėnesį „LUKoil“ ir „Mažeikių nafta“ pasiekė principinį susitarimą kiekvienoje iš Baltijos valstybių įsteigti po vieną bendrą naftos produktų pardavimo įmonę, taip pat vieną bendrą įmonę, kuri tieks žaliavą iš Rusijos į Mažeikius. „Mes dirbame itin intensyviai. Nesunku įsivaizduoti, kiek darbo rengiant dešimties metų susitarimą. Be to, būtina suderinti daug komercinių klausimų“, aiškino „Mažeikių naftos“ komunikacijos tarnybos direktorius Alan Henderson.

„Mažeikių nafta“ dėl strateginio bendradarbiavimo su „LUKoil“, valdancia naftos tei-

kad šio patikrinimo išvados bus žinomos liepos pabaigoje.

Po trečiadienio susitikimo su valstybės vadovu, liberalų vadovas Rolandas Paksas savo pasiryžimą dalyvauti prezidento skelbiamos naujosios politikos kurime aiškino tuo, kad visos Lietuvos savivaldybės patiria panašius sunkumus, kaip ir sostinės savivaldybė. Todėl, pasak jo, susikauptas problemas reikėtų spręsti kompleksiskai, o ne „ištraukti iš konteksto vieną Vilniaus miesto savivaldybę“.

„LUKoil“ ir „Williams“ tęsia pokalbius

kimą iš Rusijos į Lietuvą, derasi nuo praėjusių metų pabaigos. Taip pat vyksta derybos su kita Rusijos firma „Jukos“ bei Kazachstano bendrovėmis.

Balandžio pradžioje premje-

ras Andrius Kubilius išsako vyriausybės viltį, kad iki gegužės vidurio „Mažeikių naftai“ pavyks susitarti bent su viena Rusijos naftos verslove dėl ilgalaikio žaliavos tiekimo. Deja, tie norai neišsipildė.

* Uždarius Ignalinos

atominę elektrinę (IAE),

darbo gali netekti keli tūkstančiai žmonių. Šiuo metu Vi-

sagine, kur veikia IAE, gyvena 33,700 žmonių. Jėgainėje dirba 5,100 žmonių, iš jų trečdalis — moterys. Dar 5,000 žmonių užimti aptarnavimo srityje. Vadinas, užimtumo problemų gali turėti apie 10,000 žmonių. „Sprendžiant regiono socialines problemas, daugiausia finansinės paramos bus ieškoma užsienyje“, IAE I bloko uždarymo rėmėj konferencijoje Vilniuje trečiadienį sakė socialinės apsaugos ir darbo viceministras Rimantas Kairelis. 59 proc. Visagino gyventojų yra rusai, 11 proc. — baltarusiai, 14 proc. — lietuviai. Pasak R. Kairelio, dėl lietuvių kalbos nemokėjimo bus sunkiau perkvalifikuoti darbuotojus bei sukurti naujų darbo vietų.

(BNS)

* Įvykus nelaimei Kėdai-

nių „Lifosos“ gamykloje, į aplinką pateko apie 4 tonas skysto amoniako. Atmosferoje jis tuoj pat išgaravo, tačiau susidariusi nuodingų garų „uodega“ pavėjui slinko maždaug du kilometrus. Nelaimės metu pirmadienio rytą vėjas pūtė nuo Kėdaičių. Tai išgelbėjo miestą nuo nuodingų garų. Manoma, kad nelaimė įvyko dėl kompresorių ir siurblių operatoriaus aplaidumo. (Elta)

Rusijos ir Lietuvos „žodžių karas“ niekam nenaudingas

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas neigiamai įvertino pastarųjų savaitių Lietuvos ir Rusijos žodžių karą ir atmetė priekaištus dėl Lietuvos URM pasyvumo.

„(Į pareiškimus) reaguojau kaip į parlamentinę diskusiją tarp Lietuvos Seimo ir Rusijos Valstybės Dūmos, nenaudingai eskaluojamą iš abiejų pusių“, spaudos konferencijoje trečiadienį sakė A. Saudargas, ne-sutikdamas su kritika, kad jo vadovaujama URM yra pasyvi ir deramai nereagavo į Rusijos URM ir prezidento Vladimir Putin pareiškimus.

Ministras teigė, kad „reagavimas nėra aktyvumo išraiška, aktyvumas reiškiamas kitais būdais“. „Mūsų darbas kurti faktus, o ne žodžius. Visi faktai sukurti“, sakė A. Saudargas.

Pasak jo, Lietuvos diplomatų pastangomis santykiuose su Rusija padaryti visi būtini sprendimai. UR ministras paminėjo aktyviai veikiančią abiejų valstybių tarpvyriausybinių komisiją, Lietuvos ir Rusijos atstovų kontaktus įvairiuose dvišaliuose ir daugia-

giašaliuose susitikimuose, tarpvalstybinius susitarimus, dešimtis įvairių naujų idėjų.

„Vykdoma nepaprastai intensyvi politika Rusijos atžvilgiu“, sakė A. Saudargas.

Praėjusią savaitę Rusijos prezidentas V. Putin pareiškė, jog Baltijos valstybių priėmimas į NATO būtų neapgalvotas veiksmas, kuris „destabilizuotų padėtį Europoje“. Anksčiau Rusijos URM pareiškė, neva Lietuvos reikalavimai atlyginti SSRS okupacijos padarytą žalą yra nepagrįsti, nes Lietuvos įstojimas į SSRS 1940 metais buvo savanoriškas.

A. Saudargas teigė negalįs išskirti jokių naujų Rusijos vyriausybės žingsnių, kurių anksčiau nebuvo, nes Rusija nuosekliai prieštarauja Baltijos valstybių narystei NATO. Paprašytas patikslinti, ar nėra naujietai, kad Rusijos URM viešai prieštarauja 1939 m. Molotovo-Ribbentropo pakto visuotiniam vertinimui, A. Saudargas pripažino, jog tai santykių su Lietuva naujovė. Jis pabrėžė, kad Rusijos UR ministerija privalo vadovautis pasirašytų sutarčių viršenybės principu.

Liberalų vadovai reikalauja užsienio politikos nuosaikumo

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Seimo dauguma, priimdama pareiškimą, kritikuojantį Rusijos nuostatą dėl santykių su Lietuva, nederamai pasinaudojo užsienio politikos klausimais vidaus politiniams tikslams pasiekti, teigia liberalų vadovai.

Spaudos konferencijoje trečiadienį Lietuvos liberalų sąjungos (LLS) pirmininkas Rolandas Paksas bei vienas jo pavaduotojų, Seimo narys Alvydas Medalinskas paskelbė antradienį LLS valdybos priimtą kreipimąsi į Lietuvos partijas dėl atsakingo požiūrio į užsienio politiką.

Pareiškime įvairių partijų vadovai raginami atsisakyti „Švyturio“, „Ekstra“ alus — vienas geriausių pasaulyje

užsienio politikos klausimų naudojimo, siekiant vidaus politikos tikslų bei siekti didžiąją dalį užsienio politikos sprendimų priimti politinių partijų bendroju sutarimu. LLS ragina priimti bendrą parlamentinių politinių partijų ir apklausoje populiariausių politinių jėgų vadovų pareiškimą, kuriame būtų apspindėtas siekis vykdyti užsienio politikos tęstinumą.

Liberalai kviečia paremti Lietuvos prezidento politiką, ir toliau užtikrinant gerus santykius su kaimyninėmis valstybėmis, siekiant Lietuvos narystės ES ir NATO.

Pasak R. Pakso, antradienį jis susitikęs su Europos Komisijos pletros įgaliotiniu Gunther Verheugen, jį informavo, kad liberalai nori užtikrinti dabartinį užsienio politikos tikslų tęstinumą ir toliau sieks palaikyti gerus santykius su kaimyninėmis valstybėmis, „maksimaliai greitu laiku ir maksimaliai priimtiniomis sąlygomis“ narystės Europos Sąjungoje ir NATO. Anot R. Pakso, su EK įgaliotiniu prieita bendra išvada, kad valstybėje būtina užtikrinti pastovią ir nusėjimą politiką.

A. Medalinskas stebėjosi, kad kelerius metus puoselėti su Rusija santykiai „per dvi savaites“ įgavo gresmingą pobūdį. „Tai klausimas, kuris skaudžiai paliečia kiekvieną žmogų. Politika turi būti ir apdairinė, ir atsakingesnė“, sakė A. Medalinskas.

Pasak jo, liberalų įsitikinimu, Seime būtų prasminga priimti kitą pareiškimą, kuriame diplomatams ir politikams būtų apibrėžtas partijų bendras susitarimas dėl užsienio politikos.

NEW YORKAS-VILNIUS, birželio 20 d. (Elta) — Pirmadienį JAV pasaulio alaus taurės čempionate „Švyturio“ alaus daryklos „Ekstra“ alus savo kategorijoje laimėjo antrąją vietą.

Viešbutyje „Mariott Marquis“ vykusiose iškilmėse „Švyturio“ generaliniam direktoriui Tomui Kučinskui buvo įteiktas Pasaulio alaus taurės čempionato sidabro medalis.

„Švyturio“ alaus darykla vienintelė iš keturių Rytų Europos alaus gamintojų, gynė Lietuvos aludarių garbę New Yorke vykusiam Pasaulio alaus taurės finaliniame rate.

Iš viso savo produkciją konkursui pateikė 365 alaus daryklos iš 37 valstybių. „Švyturiui“ konkurse atstovavo dvi rūšys — „Švyturio“ ir „Ekstra“.

Pasaulio taurę kas dveji metai rengia JAV aludarių asociacija. Šis konkursas, kuris dažnai vadinamas alaus Olimpiada, yra vienas iš penkių garbingiausių tarptautinių alaus konkursų.

KALENDORIUS

Birželio 22 d. Inocentas, Jonas, Kaributas, Laima, Paulinas, Sudargas, Tomas.

Birželio 23 d. Agripina, Arvydas, Vaida, Vanda, Zenonas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

WORCESTER, MA

BIRŽELIO LIŪDNI
VARPAI

Birželio 11 d. LB Worcesterio apylinkės valdyba suėmė neuzmirštamą Tragiškųjų birželio ir daugelio kitų bolševikų įvykių nekaltų mūsų brolių ir sesių tremimų Sibiran pamėnijimą.

10 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už visus išstremtuosius šv. Mišias aukojė ir pamokslą pasakė parapijos adm. kun. Antanas Nockūnas, MIC. Pasigerėtinai giedojo parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės, ypač įspūdingai skambėjo „...tezydi vėlei Lietuva, kaip tavo slėnių lelija, tebūna vėl namuos ramu...“ Organizuotai su vėliavomis dalyvavo Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa. Po Mišių šauliai ir visi pamaldų dalyviai išsiriavo bažnyčios šventoriuje prie paminklo trumpoms iškilmių apeigoms. Vadovavo šaulių kuopos vadas Arūnas Giralas. Jis pareiškė, kad dažnai čia renkames prisiminti ir pagerbti žuvusius dėl Lietuvos laisvės, bet šiandien susirinkome prisiminti ir pagerbti išstremtuosius į Sibirą. Šaulės Janina Miliauskienė ir Izabelė Parulienė padėjo vainiką. Maldą sukalbėjo Mišias aukojęs kunigas. Trumpą žodį tarė LB pirmininkas Romas Jakubauskas. Iškilmes baigė giesmė „Marija, Marija...“

Persikėlėme į parapijos salę tolimesnė minėjimo tarsi, kuriai vadovavo LB pirm. R. Jakubauskas. Pasveikino visus dalyvius, padėkojo už atsilankymą ir pakvietė kalbėtis Naujosios Anglijos Trakų rinktinės šaulių vadą g.š. Algirdą Zenkų. Kalbėtojas pirmiausia iškelė šios liūdnos šventės pavadinimą, kurį, skaitant spaudą, randame įvairiai: deportacijos, genocidas, tremimai, tragiškasis Birželis, bet nepaisant, kaip mes juos pavadintume, svarbiausia, kad minime tuos tremimus, kurie tęsėsi ne vienus metus su pertraukomis. Lietuvoje, kaip žinome, vadina Gedulo ir vilties dieną. Nesigilindamas į šią temą, pakeitė ją ir priminė laisvės kovas prie kurių daug prisidėjo ir mums padėjo (nekalbant apie savuosius) ir kitataučiai kovoti su bolševikais, gūdai, ypač Amerikos lietuviai, kurių tarpe turime leitenantą Samuelį Harris, 1920 m. kovose Lietuvoje suėstais: nuvežtas į ligoninę netrukus mirė. Kadangi buvo Amerikos pilietis, atvyko delegacija iš Amerikos ir jį išvežė. Leitenantas Samuelis Harris palaikytas Arlington kapinėse, Washington, D.C. Kalbėtojas prašė nuvykti į Washington, D.C., ne tik aplankyti kapą, bet ir gylėti padėti. Prisiminkime ne tik savuosius per tautines šventes kovų dalyvius, bet ir kitus. Programos vedėjas padėkojo, ir pareiškė, kad mūsų tarpe turime tris Sibiro tremtines ir pakvietė jas atstoti: Marytę Braškiene, jos dukrelę Verutę — Šimkienę (gimusi Sibire) ir Jadvygą Aleksevičienę. Joms gausiai plojome.

Petronelė Antakauskienė padėkdamavo eilėraštį „Lietuvos žemė“, — autorė Birutė Kemezaite. Anelė Maskeliūnienė pasikaitė savo kūrybos eilėraštį „Sibiro tremtiniai“.

Minėjimui pasibaigus LB pirm. R. Jakubauskas pakvietė visus pasivaikinti kavute ir bandelėmis, kurias paruošė pirmininko žmona Tere-

sė Jakubauskienė su padėjejomis.

Baigiau skaityti Nijolės Jankutės knygą „Atvirukai“, kurioje aprašo ir savo miestelį Kupiškį. Įdėta nuotrauka po kuria užrašas: „Paminklas Sibire žuvusiems kupiškėnams“. Tarp daugelio pavardžių šis užrašas: „Pasakyk Tu Lietuvai sugrįžęs, kad jos vardą mirdamas tariau“.

Taip gražus birželis gamtoje, bet skaudus mūsų tautoje ir birželio varpai skamba labai liūdnai.

J.M.

ST. PETERSBURG, FL

Lietuvių klubo biuletenis „Lietuvių žinios“ praneša, kad gegužės 24 d. LB apylinkės ir klubo kultūrinio būrelio organizuota kelionė į PLB vaikų labdaros organizacijos „Saulutė“ Daytona Beach skyriaus rengiamą koncertą sutraukė gražų būrį keliautojų — net 34. Prince of Peace bažnyčios salėje buvo išklaustas nuotaikingas koncertas, kurį atliko Marijampolės zvaigždėlė, keturiolikmetė Neringa Nekrašūtė, išgarsėjusi ir namie, ir svetur, kartu su mokytoja Laima Lapkauskaitė. Po koncerto viešnia buvo vaišinamos užkandėliais. Keliautojai liko patenkinti, nes ir gerai praleido laiką, ir prisidėjo prie „Saulutės“ labdaros.

Birželio 11 d., sekmadienį, 1 val. p. p. St. Petersburg, FL., Šv. Vardo bažnyčioje specialiomis pamaldomis ir po to tam skirta programa Lietuvių klube bus paminėta Gedulo ir Vilties diena.

Tėvo diena Lietuvių klube St. Petersburg, FL., bus švenčiama birželio 18 d. specialia programa.

St. Petersburg Lietuvos Vytėlių 147-tos kuopos (pirm. J. Jonaitis, dviasios vadas kun. dr. M. Čyvas) susirinkime, suaukštame gegužės 2 d. FI. Power patalpose, buvo priimti 8 nauji nariai. Pranešimą padarė kasininkė M. Gelazienė, kartu perskaitiusi išlaikyti Lietuvoje) laisvą. Dr. A. Valienė pranešė, kad 4 nauji nariai gauna 1-mąjį vyčių laipsnį.

Vytėlių seimo konferencija rengiama liepos mėn. Los Angeles, CA. Kuopai atstovauti delegatų skaičius dar nenustatytas. Konferencijoje dalyvauti yra pažadėję Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Pirmininkas pranešė, kad Vytėlių koncertas, kurio pelnas bus skiriamas labdaros tikslams Lietuvoje, rengiamas spalio 21 d. Palladium Theater, St. Petersburg, FL. Meninė programą atliks Summit ansamblis.

St. Petersburg LB apylinkės susirinkimas vyko gegužės 3 d., jį malda pradėjo kun. dr. M. Čyvas. Izzdininkė L. Kynienė pristatė izdo reikalus, revizijos komisijos vardu kalbėjęs A. Duda pranešė, kad izdas tvarkomas kruopščiai. Susirinkime dalyvavo Fla. apygardos pirmininkas A. Karnius apgailestavo, kad užsidarė Sunny Hills apylinkė. Platų pranešimą padarė apylinkės pirmininkė Vida Meiluvienė. Ataskaita parodė, kad valdyba gerai padirbėjo: organizavo renginius, prisidėjo prie Vaikų vilties ir Shriners ligoninės Tampoje labdaringos veiklos. Ypatinga padėka teko Florida Dolphin motelio savininkei Ursulei Bliškienai už pagalbą apgyvendinant ligonius ir jų šeimų

Lietuvos Nepriklausomybės šventės desimtosios sukakties paminėjimas Deerfield Beach, FL. Iš kairės: Ona Vaitkienė, Dalia Augonienė, prof. Aldona Bartuševičienė, Algis Augūnas, dr. Jonas Šalna ir Janina Šalnienė. Jono Garlos nuotrauka

narius iš Lietuvos. Dalyvavo sieji taip pat išreiškė padėką pačiai Vidai Meiluvienėi ir jos vyriui Giedriui už rūpinimąsi ligoniais. Į apygardos suvažiavimą išrinkti: J. Gerdvilienė, E. Jasaitienė, E. Purtulienė ir A. Duda.

JAV LB St. Petersburg apylinkės rinkimų komisija pranešė, kad balsavime dalyvavo 195 asmenys.

Romo Kalantos vardu pasivadins St. Petersburg šaulių kuopa gegužės 21 d. surengė prisiminimo vakarą, skirtą protesto prieš sovietinę okupaciją vardan susideginusiam jaunuoliui Romui Kalantai. Vyko šv. Mišios, giedojo „Aido“ choras. Po pamaldų klube vykusiam minėjime šaulių kuopos vadas A. Gudonis papasakojo apie didvyri. A. Jonaitis kalbėjo apie to meto Lietuvos gyvenimo aplinkybes, privertusias jaunuolių ryžtis šiam žingsniui.

Parangta pagal Lietuvos klubo, St. Petersburg, FL., „Lietuvių žinių“ biuletenį

SEATTLE, WA

PASKAITA APIE
MAIRONĮ

Virginija Paplauskienė, viešnia iš Lietuvos, skaitė paskaitą apie Maironio kūrybą vakaronėje, kurią suruošė Jūrąte Audejaitienė. V. Paplauskienė yra Maironio sesers pranašė, ir dirba Maironio Lietuvių literatūros muziejuje, Kaune.

LIETUVOS DUKTERŲ
SUSIRINKIMAS

Metinis Lietuvos Dukterų draugijos susirinkimas gegužės 7 d., vyko Zitos Petkienės namuose. Nares apžvelgė praėjusių metų veiklą ir aptarė lešų skirstymą. Buvo paskirstyta 3,250 dol. Iš jų 1,000 — Lietuvos Vaikų Vilties; 1,000 dol. — Healing the Children; 200 dol. „Saulutės“ organizacijai „mūsų“ našlaicio paramai; 500 dol. Vilniuje veikiančioms vaikų globos namams; 250 dol. akių dvynių gydymui; 300 dol. A.P.P.L.E. organizacijai stipendijoms Lietuvos mokytojams. Naujai išrinkta valdyba sudaro: Rasa Raišytė — pirmininkė, Dalia Lapatinaitė-Hagan — sekretorė ir Nijolė Raišienė — izdininkė. Labai acia iš pareigų pasitraukiančioms valdybos narėms: pirmininkei Marytei Pareigytei, sekretorei Kristinai Minelgaitei-Sass ir izdininkei Daliai Tutlytei-Mrowiec.

NUOŠIRDŽIAI
UŽJAUCIAME

Giliai užjautiame Helen Leponis Jensen, vasario mėn. mirusios vyriui Ernie. Praėjusių metų gruodžio mėn. jie šventė savo vedybinio gyvenimo 60-tąjį jubiliejų.

Liūdnas pavasaris Don ir Brigitai Winters. Sausio mėn. mirė Brigitos tėvelis, gyvenęs Los Angeles, o kovo mėn. mirė jos uošvė. Sirdinga užuojauta!

GINTAUTO ABARIAUS
KONCERTAS

Vasario 26 d., jaučioje Jūrąte Audejaitienės piano studijoje įvyko muziko Gintauto Abariaus koncertas. Klausytojai žavėjosi Ginto muzika ir stebėjosi jo labai gyva technika. O Ginto anekdotai linksmo visus. Ginto žmona Violeta kukliai atsisakė sudainuoti duetą, bet gal ją prikalbinsiame ateityje. Koks šaunus vakaras!

ŽAVUS KONCERTAS

Lietuvos operos solistai — Vladimiras Prudnikovas jo žmona bei akompaniatorė Nijolė Ralytė ir sopranas Judita Leitaitė koncertavo Seattle, kovo 10 d. Koncertas įvyko vaizduose Audejaitių namuose, Jūrąte muzikos studijoje. Žavingai dainavo Lietuvos operos solistės, išpuodingos operų arjos, tarptautinės lyrinės bei estradinės dainos. Į paskutinį numerį — lietuvišką estradinį duetą — taip smagiai įsijungė žiūrovai, kad solistai ji mielai pakartoto. Acia artistams!

Šeiminingas tėveliui, Vytautui Švagdzui, tą dieną švenčiant 70-tąjį jubiliejų, svečiai sudainavo „Ilgiausiu metų“. Toliau pasiskėjo, kad dalyvavęs pianistas Povilas Stravinskis taip pat švenčia savo gimtadienį — 50-ąjį, taigi ir jam buvo sudainuota „Ilgiausiu metų“. Dalyviai šaukė Povilo vardą, kol jis prisidėjo prie piano ir pralinksmino visus Chopin valsu. Nuoširdžiai acia Rimui ir Donnai Mikšiams, globėjusiems svečius jų viešnagės Seattle metu. Acia taip pat LB Kultūros tarybai sudariusiai galimybę solistams gastroliuoti Seattle.

MANO KELIONĖ I
LIETUVĄ

Apie 12 būsimų turistų ir neseniai iš Lietuvos grįžusių asmenų kovo 12 d. dalyvavo minėjime „Mano kelionė į Lietuvą“ žinių pasikeitimo popietėje. Čia teikiama labai praktiška, vėliausia informacija apie įvairias keleiviams įdomias temas pinigų iškėtimą, asmeninį saugumą, kur pirkti suvenyrus, kur apsigyventi ir kt. Šį renginį nuo 1991 m. kasmet organizuoja Valytė Sparkytė.

BENDRUOMENĖS
SUSIRINKIMAS

Artūno ir Inos Gaurių namuose balandžio 8 d. įvyko Bendruomenės susirinkimas. Dalyvavo lėkėnys Julius Sakas, „Lituanica“ lektuoro dvynio statytojas. Jis pranešė apie projektą ir kalbėjo apie svajonę oficialiai užbaigti Dariaus ir Girėno skrydį. Sakas kvietia visus norinčius prisidėti prie statymo darbų susiekti su juo, tel. 1-360-297-8080. Norintys finansiskai remti projektą gali aukoti „Lituanica“ fordui. Daugiau žinių rasite šiuo elektroniniu adresu:

http://www.travelnetco.com/lituanica/

MARGUČIAI

Jūrąte Mazeikaite-Harrison namuose Verbų sekmadienį įvyko lietuviškų margučių dažymo pamoka, vadovaujant Irenai Morkūnienei. Pamoką kasmet ruošia Lietuvos Dukterų draugija.

VASARIO 16-TOS
MINĖJIMAS

Maždaug 200 žiūrovų atvyko į Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą, kuris įvyko š.m. vasario 12 d., latvių salėje, Seattle. Minėjimą dviem kalbom pravedė Genutė Gylytė Orrico. Jaunimas iškilmingai įnešė vėliavas ir lietuviškai bei angliskai perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Įdomiai kalbėjo Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza apie Amerikos lietuvių įnašą Lietuvai. Apžvalga rėmėsi Antrojo pasaulinio karo metu iš Lietuvos pasitraukusiųjų, visapusiškai įnašų kultūros, švietimo, bei politinės veiklos atžvilgiu. Meninėje dalyje pasirodė Neries Palmonienės paruoštas mažų vaikų ratelis ir Violetos Kuprėnaitės vadovaujama vyresnių vaikų šokių grupė; muzikas Gintas Abarius atliko savo išpuodingą kūrinių „Šaukiu aš tautą“; šauiniai šoko „Lietutis“, vadovaujamas Zitos Petkienės. Minėjimą baigiant, visi giedojo „Lietuva brangi“, ir po to ilgai vaišinosi sušėtinėmis vaišėmis. Vėliau skambėjo lietuviškos dainos ir polkutos. Acia visiems prisidėjusiems prie renginio ruošimo darbų: salės tvarkytojams, virtuvėje dirbusiems, vaikų prizūretojams. Ypatingas acia Bendruomenės v-bos sekretorei Silvijai Fabijonaiti-Comeaux, vadovavusiai visiems ruošos darbams.

Kitą dieną Inos Bertulytės ir Jim Bray namuose įvyko priėmimas garbės konsului Vaclovui Kleizai.

„LANKO“ STOVYKLA

„Lanko“ šeimų stovyklėlės dienotvarkėje numatyta sportas, lietuviški rankdarbiai, dainos ir šokiai, maudymasis baseine, iškylos ir miška ir kt. Kaina asmeniui 78 dol. Registruotis iki liepos 15 d.; užstatas — 25 dol. Visos šeimos prisideda prie stovyklos ruošos ir pravedimo. Daugiau in-

„Audros“ tautinių šokių grupės šokėjai, dalyvavę Tautų festivalyje St. Petersburg, FL, kovo 11 d. Elvyros Vėdopienės nuotrauka

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Matindami pato ilaides, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šaltadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsienietis / Lietuva:			
Oro paštu	\$600.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu paštu	\$65.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimdulis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesusako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nori skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyti nevykdo. Nenaudoti straipsnių nesaugu. Siunčiant prašome pasižinti kopiją.

formacijos suteiks Steve Buck ir Jeanette Norris (tel. 206-634-3753) arba Inga Gaurienė (tel. 425-774-7065). Stovykla „Kursa“ latvių stovyklavietėje, netoli Shelton miesto, Olympico pusiasalyje, vyks š.m. rugpjūčio 21-27 d.

LIETUVIŲ KALBOS
KURSAI

Netrukus prasidės registracija š.m. rudens trimestre dėstomiems kursams University of Washington. Lietuvių kalbos pamokos bus pirmadieniais ir penktadieniais nuo 11:30 - 12:30, Thomson salėje, kambarys 217. Daugiau gali pranešti Skandinavų skyrius (tel. 206-543-0645).

VARŽYTINĖS

„Sek gintaro keliu“ varžytinės vyks latvių salėje, š.m. spalio 21 d. Daugiau apie tai pranešime ateityje. Lėšos skiriamos remti University of Washington Baltistikos studijų programai.

TRUMPAI

Seattle Meno muziejus įsigijo tris Andriaus Mikšio nuotraukas nuolatinei parodai. Andrius neseniai laimėjo prestižinę Guggenheim stipendiją vykti į Lietuvą ir baigti ten pradėtą projektą.

Trylikmetė sportininkė Catherine Weiss, dukte Linikaitės ir Ray Weiss, gegužės mėn. dalyvavo Jaunimo olimpiadoje, būdama viena iš šešių Amerikos Šiaurės Vakarų atstovių 8-tajam sudėtingumo laipsniui (9-to sudėtingumo laipsnis atitinka tarptautiniam lygiui). Varžėsi 35 JAV gimnazistės.

Ateinančiais mokslo metais Ona Johnson studijuos Kalifornijos universitete — Berkeley. Ji yra viena iš penkių JAV sportininkų parinktų dalyvauti šio universiteto irklavimo komandoje pirmajai studijų metais. Ona turėjo pasiūlymų iš Yale ir Stanford

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplom, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimus (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-6260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybe — Vidus ligų gydymas
Kabinas lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9956
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
MORE RUDASIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-0622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

universitetų, ji pasirinko Kalifornijos universitetą.
Rima ir Diana Palčiauskai savo burlaiviu keliauja aplink pasaulį. Neseniai jie aplankė Vietnamą.

Prieš trejus metus sumanytas, tvarkytas ir persvarytas, daug kartų atidėtas, komunistinio nusikaltimo įvertinti kongresas pagaliau įvyko ir, tris dienas Vilniuje paprastai, pasibaigė. Jo numatyta viršūnė — „Tribunolas Nuernberg II“ dėl medžiagos gausumo negalėjo būti vainikuota. Vainiko pynimas užtruko iki rudens, ir kas ir kaip jį uždės, dar neaišku. Iš spaudoje paskelbto baigiamojo pranešimo atrodo, kad kongresas buvo sėkmingas. Iš 23 kraštų į konferenciją susirinkę dalyviai perskaitė 53 pranešimus, daugiausia jų — 11 — skaitė konferencijos organizatoriai lietuviai. Surašyti ir paskelbti nutarimai irgi geri, atitinkantys kongreso tikslus, jo eigos dvasią bei dalyvių nuotaikas. Viskas atrodo labai gerai. Bet... kokios bus kongreso pasekmės ir ką toliau daryti, jeigu jų nebus? O šiandien atrodo, kad gali jų ir nebūti.

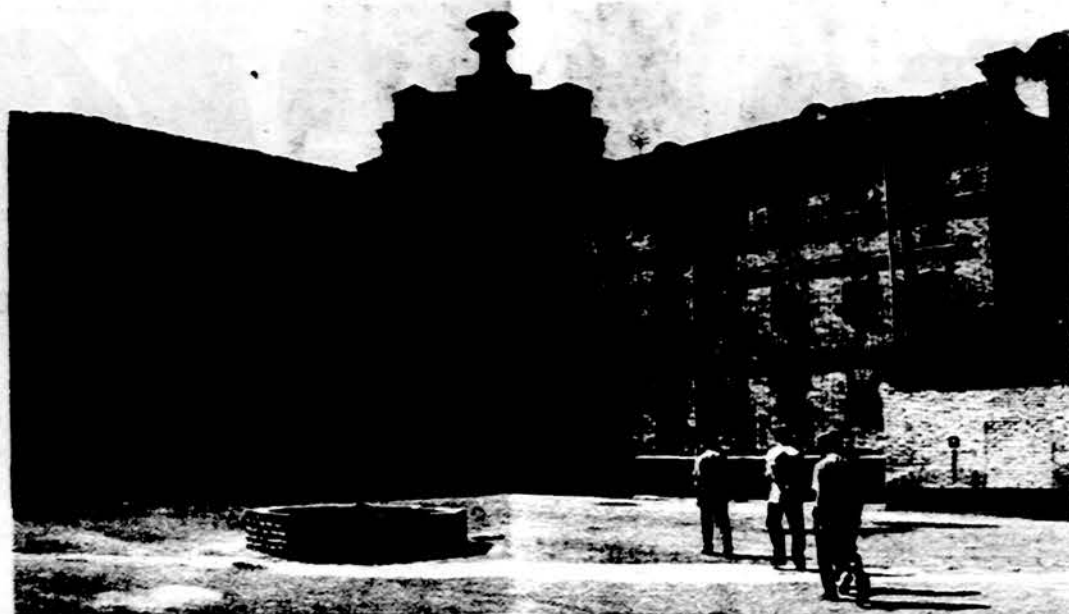
Kongreso nutarimų pabaigoje sakoma, kad priimti dokumentai bus išsiuntinti valstybių parlamentams, vyriausybėms, tarptautinėms organizacijoms. Iš jų turinio matyti, kad dokumentai nėra tik šiaip sau populistiškos deklaracijos, bet skirti vykdymui. Nevykdomi jie nereiškia nieko. Bet ar adresatai juos vykdys ir, tarkim, kodėl?

Štai pirmas pavyzdys. Kongreso dalyviai nusprendė kreiptis į Jungtines Tautas, pasaulio demokratinių valstybių parlamentus ir vyriausybes, ragindami nedelsiant įsteigti tarptautinį tribunolą komunizmui ir nusikaltimams komunistams teisti. Sprendimas geras ir tikslus. Būtų labai gerai, jeigu toks tribunolas veiktų. Bet ar tokia gali būti iš tikrųjų ypa? Ir kas bus, jeigu nei vienas iš tų dokumentų gavusių adresatų jam nurodyto nei vieno bendro, nei atskirų tribunolų savo kraštuose nestigs? Kas ir kaip privers juos kongrese surašytą nurodymą klausyti? Aišku, gerai būtų, jeigu tokį specialų komunistų teisti tribunolą įsteigtų kurios valstybės vadovybė. Seimas priimtą įstatymą, prezidentas jį pasirašytų, vyriausybė vykdėtų. Bet ką reikš šalia valdžios įkurtos tokios įstaigos, pvz., kaip dabar Vilniuje sudarytas tribunolas: kaip jis veiks, kokiomis nuostatomis bei įstatymais vadovausis ir kas jo veikla bei sprendimais domėsia, kas juos vykdys? Taigi

iš to, nors ir gero, kongreso nutarimo vargu ar kokių nors teigiamų pasekmių bus galima sulaukti.

O čia kitas pavyzdys — mažiau sudėtingas, bet taip pat geras ir tikslus kongreso nutarimas: komunistai nusikaltėliai turi būti perduoti valstybėms, kuriose jie nusikalto arba tarptautiniam teismui. Ar nutarimas bus paveikus? Juk jau daug metų Lietuva reikalauja atiduoti Rusijoje gyvenančių lietuvių žudiką Raslaną ir Izraelyje gyvenančių Duchanskį, ir nieko neišeina. Tarkim, toms valstybėms ir pasauliui tai maži dalykai, bet NATO narės, pasinaudamos net Jungtinių Tautų joms visoms galiojančiais įstatymais, gauda tarptautinius nusikaltėlius serbų vadus atiduoti tarptautiniam Hagos tribunolui teisti, ir matom, su kokiais sunkumais jos susiduria. Tų įstatymų saistomos, JT narės Rusijos naujas prezidentas Putin vieną nusikaltusį serbą net kaip garbės svečią globojo, o JAV Valstybės sekretorės Albright primintas, tik gabiai nuo atsakymo išsiskuto. Tad kokia nauda bus ir iš to nutarimo?

„Kongreso dalyviai ragina visus demokratinių valstybių parlamentus demokratiniiais įstatymais užkirsti kelią komunizmo atstatymui“, — sako dar vienas nutarimas. Pirmasis demokratinės Rusijos prezidentas Boris Jelcin taip ir buvo padaręs: pirmomis jo prezidentavimo dienomis jis komunistų partiją buvo uždrausta. Bet netrukus šis įstatymas buvo panaikintas, ir demokratiniiais rinkimais komunistai Dūmoje net daugumą laimėjo. O irgi demokratiškai išrinktas prezidentas Putin su komunistų vadu Žuiganov ranka rankon eina, Dūmoje komunistus į koaliciją kvietiasi, nors daugumą gali ir be jų sudaryti. Kas ir kaip tokius vyksmus sustabdyt? Be to, daugelyje ir iš sovietų vergijos išsilaisvinusių kraštų komunistai, tik kitais vardais pasivadinę, į valdžią grįžta taip pat demokratiniu keliu ir kas jiems tai uždraus? Ir kaip žinoti, kurie iš jų komunizmo atsisakė, o kurie tik kitaip pasivadinę, ypač jeigu jie, valdžioje būdami, elgiasi pagal įstatymus? Juk ir pati Lietuva yra vienas tokių pavyzdžių. Toks pat pavyzdys yra ir dabar mums labai draugiška kaimynė Lenkija. Didelė galimybė, kad už metų jų abiejų valdžiose vėl vyraus buvę ko-

Lukiškių kalėjimo aikštė Vilniuje. Ji dar ir dabar lietuviams sukelia šurpius prisiminimus iš sovietinių laikų. Viktoro Kapočiaus nuotrauka.

munistai, į jas irgi demokratiskais rinkimais atėjo. Ir labai abejotina, ar tokie valstybių vadovai, nors būtų ir nuširdžiai komunizmo atsisakę, stiegs tribunolus savo buvusioms ideologijai smerkti. Ir ką dėl to galima padaryti? Taigi ir šis nutarimas praktiškai naudos neduos.

Nors nutarimas reikalauja atsisteisti už nacių ir komunistų okupantų padarytą žalą yra šiek tiek praktiškesnis, nes yra priemonių bent dalį nuostolių atgauti, tačiau irgi ne be didelių bėdų bei politinių pasekmių. Dėl dar prieš kongresą Lietuvos Seime priimtų nutarimų Rusija pradėjo kelti triukšmą, įžliai meluodama, kad sovietų okupacijos Lietuvoje niekada nebuvo, vargiai keis nuomonę ir po kongreso. Bet tą reikalą sprendti gali padėti visų buvusių okupuotų kraštų lengviau pasiekiamas sutarimas, nepaisant, kokios kryptys jų vadovybėse vyrautų, ir jų vieningas balsas Jungtinėse Tautose. Taigi tik iš šio nutarimo, tarp kelių čia paminėtų, gali būti naudos.

Iš šių kelių pavyzdžių matyti, kad praktiškai naudos iš kongreso „Komunizmo nusikaltimams vertinti“ bus mažai. Bet tai nereiškia, kad tokiu ženginiu nereikėjo ir kad jis nieko nepaliko. Žinoma, kongresas liks mažareikšmis, jeigu po jo niekas nieko daugiau nedarys, o taip atsitikti irgi gali. Todėl geras ženklas komunizmo teismo nukėlimas į vėlesnį laikotarpį, bet numatytas ateinančios ruduo, manau, yra per ankstyvas. Tribūnolui posėdį reikėtų atidėti bent iki kito birželio, bet ir tai vargu, ar užteks laiko medžiagą tinkamai apdoroti ir pateikti sprendimams. Jo posėdžiai turėtų tęstis bent porą

savaičių, gal ir visą mėnesį. Ir čia minėtas pastabas priimančias sulaukę iš prezidentūros ir, tikrai stebėtina, iš Genocido centro. Tai vis dėlto taisyti reikšminiai. Žinoma, taip galėtų atsitikti ir dėl pačių organizatorių patyrimo stokos ir su juo susijusiomis klaidomis, kurių buvo gal kiek daugiau negu reikia.

Be to, iš paskelbtų nutarimų, neatrodo, kad šalia jų kongresas būtų ką nors daugiau palikęs. Nejaugi po jo šioje srityje daugiau nieko ir nebebus? Jeigu taip, tai vėl neapsižiūrėjimas. Kongresas turėjo patvirtinti kokią organizaciją, nors tarp buvusių dalyvių ryšius palaikanti kelių žmonių centrinė komiteta, kuris po metų jame dalyvavusių kraštų atstovus kur nors, galbūt jau kitame krašte, vėl į pasitarimą suauktų tribunolą sprendimų išlaikyti, kongreso nutarimų vykdymą aptarti ir, ko gero, stipresnį tarptautinį telkinį suklijuoti. Nacių smerkimas, Nuerbergo teismo praisidėjis, iš tikrųjų dar ir dabar nėra baigtas. Tai rodo tebesitęsiantis nusikaltėlių ieškojimas, jų teismai ir ypač keistas Gaidar atvejis Austrijoje, tad ir komunizmo nusikaltimų vertinimas neturėtų baigtis tik šiuo Vilniaus kongresu. Jis galėtų būti tik šio milžiniško ilgalaikio darbo pradžia, pirmoji pamoka tolimesnei veiklai organizuoti ir tęsti, pirmasis patyrimas, ką reikia, kaip reikia, ko nereikia ir kaip nereikia daryti. Ilgalaiškis turėtų būti ir Vilniuje įsteigto tribunolo darbas, nuolat jį tobulinant ir veiksmingesnį darant. Taip pat prie šio vyksmo žymiai arčiau reikia pritraukti ir buvusių komunizmo okupuotų kraštų valdžias, nors tai bus labai sunku pasiekti. Ši pirmąjį kongresą ruošiant, Lietuvos val-

* Konsultacinė vaikų reikalų taryba siūlo plėtoti vaikų teisių apsaugos tinklą Lietuvos savivaldybėse. Tarybos pirmininkė Dana Migaliova ketvirtadienį po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi sakė, kad, siekiant padidinti darbuotojų skaičių, valstybės vadovs turėtų skelbti Savivaldos įstatymo pataisas. D. Migaliova paneigė prielaidas, kad tai gali būti dar vienas biurokratinio aparato didinimas. „Vaikų teisių apsauga visoje Lietuvoje rūpinasi tik 200 darbuotojų. Ką realiai gali padaryti visame Panevėžyje likęs vienas inspektorius?“, sakė pirmininkė. Pasak prezidento patarėjo Dariaus Kuolio, susitikimo dalyviai atkreipė V. Adamkaus dėmesį, jog, pradėjus dirbti naujosios savivaldybės, sumažėjo jų dėmesys vaikų apsaugos tarnyboms.

Pasirodo, kad buvo kuo rūpintis

Kai prieš kiek laiko netoli Branduolinių Los Alamos laboratorijų siautė miško gaisrai, labai nuogąstauta, ar pačios opiausios branduolinės šio krašto paslaptys saugios, ar negresia radioaktyviojo apkrėtimo pavojus aplinkai, jeigu nebūtų įmanoma nuo ugnies apsaugoti laboratorijų pastatų. Nors apie septynias savaites gaivalingai siautė gaisro priežastis buvo „žmogiskasis neatsargumas, mėginant išdegti tam tikrus miškų plotus“, tačiau ugnis, kurstoma sausros ir vėjo, tiek išsiplėtė, kad buvo prarasti tūkstantai akrų miško, daug gyvenamųjų namų ir patirta kitų nuostolių, jau nekalbant apie pavojų laboratorijoms ir visuotinę kritiką neapdairiems miško padegejams.

Pasirodo, kad ne gaisras sudarė didžiausią pavojų ir laboratorijoms, ir šio krašto saugumui apskritai. Iš laboratorijų saugyklos kažkurio metu dingo du kompiuteriniai įrašai su labai svarbia informacija, susieta su opiausiomis Amerikos branduolinių medžiagų paslaptimis (įvairiomis avarijomis, sandėliavimu, galimais teroristų taikiniais ir pan.). Kam yra tekę matyti bent vieną „James Bond“ arba kurį kitą špioniažinio turinio filmą, žino, kaip sunku paiešoti šaliniam asmeniui pateikti saugyklą, kurioje sudėti svarbūs slapsti dokumentai ar kita medžiaga. Net ir toks prityręs slapstosios žvalgybos pareigūnas, kaip britas James Bond, turi gerokai palaužyti galvą ir pasinaudoti įvairiomis kitomis priemonėmis, kol pagaliau atsiveria saugyklos durelės. Jeigu „menas atliepa tikrovę“, tai dėl ko tikrovė negali pasinaudoti meno pavyzdžiu?

Galbūt ir Los Alamos laboratorijų vadovybė arba JAV Energijos departamentui vadovaujantis Bill Richardson turėtų praleisti vieną kitą vakarą kine ir pasimokyti, kaip nuo nepageidaujamų akių ir rankų apsaugoti jo kompetenciją patikėtą medžiagą... Pasirodo, kad bent pora dešimčių žmonių, be jokio ypatingo patikrinimo ar net patikimų palydovų, lengviausiai galėjo atidaryti branduolinių paslapties saugyklos dureles. Norinčiam kažką iš saugyklos išimti, ne pasirašyti nereikėjo (net ban-

kuose, turėdamas rankoje raktelį, prie savo išnuomos saugyklos taip lengvai neprieisi).

Kada iš tikrųjų dingę kompiuteriniai įrašai iš Los Alamos laboratorijos, niekas šiandien negalėtų pasakyti. Manoma, kad jau gegužės 7 d. buvo žinota apie jų dingimą (o gal dar anksčiau). Atitinkami pareigūnai laukė bent tris savaites, be abejo, visur dingusių įrašų ieškodami, kol pagaliau prisipažinta, kad ši svarbi medžiaga dingusi be žinios. Tuomet prasidėjo spėjimai ar įrašai pavogti, ar šiaip kur užsimetę, o gal visos sumišimas ir rūpestis dėl čia pat, prie laboratorijų slenksčio, siaučiančio miškų gaisro taip sumaisė darbuotojus, kad jie nebežinojo, „ar eina, ar pareina...“

JAV Energijos sekretorius Bill Richardson, jau anksčiau turėjęs stipriai aiškintis, kad išsisuktų iš „karšto vandens“, kai paaiškėjo branduolinių paslapties perdavimas komunistinei Kinijai, buvo tvirtai pasidavęs, kad tokių apsaugos sutrikimų daugiau nepasikartos. O kaip jis Vašingtono ir Amerikos gyventojus ramina? Ši kartą? Biurokratiškai: pridedamas ikurti specialų tyrimų centras, jo vadovu paskiriamas buvęs JAV senatorius Howard Baker ir buv. atstova Lee Hamilton, kad visas reikalus būtų nuodugniai ištirtas ir — jeigu reikėtų — atitinkami nusikaltėliai nubausti.

Bet tai dar ne viskas. Kaip netikėtai kompiuteriniai įrašai dingę, taip „stebuklingai“ ir atsirado — užkūsti už kopijavimo aparato viename laboratorijos pastate. Čia ir vėl prasidėjo spėjimai: ar jie buvo jau nukopijuoti, ar tyčia ten paslepti (juk nelabai seniai, mėginant iš Baltųjų rūmų pašalinti prez. Clinton, taip „netikėtai“ buvo rasta ji apkalbinanti medžiaga), o ar tik kažkokio netvarkingo buotojo užmest...

Kai asmenys sugaunami snipinėjant, ypač išvagiančias valstybines paslaptis, paprastai kyla didelis sujudimas ir kaltininkai griežtai baudžiami. Kiekviena šalis taip pat stengiasi, kad svarbiausios jos karinės, valstybinės ar kitos paslaptys būtų kiek galima labiau apsaugotos. Atrodo, tik Amerika visiškai nepaiso saugos taisyklių.

APDOVANOJIMAI AUKAI IR ŽUDIKUI

Nr. 5
Tėsinys

JONAS ALBERTAVIČIUS

Būtų garbingai pasielę. Tauta jo būtų nekaltinusi. Juk tiesą pripažinti, kad ir kokia skaudi ji būtų, vis tiek reikia. Daug lengviau žmogui būna. Gražus būtų žmogaus po-

elgis, pavyzdys kitiems.

Atnaujinta partizano byla

Utenos rajono apylinkės prokuratura atnaujino baudžiamąją bylą dėl paskutinio Lie-

tuvos partizano Antano Kraujelio-Siaubūno žūties. Seimo nario Antano Stasiškio iniciatyva 1998 metais iškelta baudžiamoji byla pastaruoju metu buvo sustabdyta. Lietuvos generalinė prokuratura kreipėsi į Izraelio teisėsaugininkus, prašydami padėti apklausti vieną pagrindinių įtariamųjų šioje byloje — Izraelio pilietį Nachmaną Dušanskį. Izraelio teisėsaugos pareigūnai atsisakė, motyvuodami tuo, kad prašymas pateiktas netinkama anglų kalba. Seimui priėmus įstatymo pataisas, leidžiančias tirti ir nagrinėti tokią bylą už akių, prokuratura vėl atnaujino bylą.

Tiriant bylą paaiškėjo, kad Jungtinės KGB darbuotojų ir milicijos pajėgos iš Vilniaus, Utenos, Molėtų ir Anykščių kovo 17 dieną Utenos rajono Papiškių kaime apsupo Pinkėvių sodybą, siekdami likviduoti čia besilapstantį partizaną. Po kelias valandas trukusio susišaudymo buvo rastas A. Kraujelio lavonas. Tuomet partizanui iškelta bau-

džiamąją bylą tyręs tardytojas Vaclovas Vytautas pavadė KGB Anykščių padalinio operatyviniam įgaliotiniui Marijonui Misiukoniui surašyti lavono atpažinimo protokolą. Utenos ligoninės lavoninėje buvo atlikta A. Kraujelio palaikų teismo medicinos ekspertizė. Nustatyta, kad partizanas galėjo būti sužeistas šūviu iš toli, po to trimis šūviais pats nusišovęs. Tačiau Utenos prokuratūros dabar paskirta teismo medicinos ekspertų komisija padarė išvadą, kad A. Kraujelis buvo nušautas. Kadangi šių dviejų teismo medicinos ekspertizė išvados prieštarauja viena kitai, Utenos prokuratura artimiausiu metu ketina paskirti dar vieną ekspertizę, kad būtų panaikintas šis prieštaravimas. Remiantis jos išvadomis, bus pareikšti konkretūs kaltinimai dėl partizano žūties. Partizano Antano Kraujelio-Siaubūno palaidojimo vieta iki šiol nežinoma. Būna tikėtis, kad bylos metu pavyks šią paslaptį atskleisti. (Pabaiga)

Kalba partizano A. Kraujelio sesuo Vitalija.

Prie paminklo, pastatyto partizano žūties vietoje. Iš kairės: dukte Brone, tėvukas Steponas, sesuo Vitalija su sūnumi Jonu

MODERNUS VADAS IŠ TRADICINIO KAIMO

Keletas brūkšnių Molėtų mero Valentino Stundžio portretui

Lietuvoje praužė rinkimų ir savivaldybių tarybų kampanija, naujosios savivaldybių tarybos išsirinko merus, pasiskirstė darbas. Rinkimai parodė, kad daugumos Lietuvos piliečių nuomone vel smarkiai pasikeitė. Iki šiol valdžiusios dešimtosios politinės partijos prarado didelę dalį savo rinkėjų, todėl tam tikrą sensaciją sukelė rinkimų rezultatai. Molėtuose, kur rajoną valdžiusi Krikščionių demokratų partija ne tik išlaikė buvusias pozicijas, bet jas dar ir sustiprino: gauta 10 mandatų (užuot 6).

Bent penkerius metus stebėdama Valentino Stundžio veiklą iš šono, galiu pasakyti, kad taip ir turėjo būti: Molėtai turi patrauklią, intelektualią ir labai nuosaikią asmenybę. Jis visada ramus, gali pagalluoti, kad šiandieninės politinės aistros jo nedrebina. Tai modernus politikas, i politiką iš mokyklos (jis — mokytojas-lituanistas, vėliau švietimo skyriaus vedėjas) atėjęs per Sąjūdį. Valentinas savotiška asmenybė, pavyzdžiui, 1999 m. jis buvo paskirtas švietimo viceministru, bet posto atsisakė.

Taigi, kas tie Molėtai, i kuriuos Valentinas Stundys iškeitė postą ministerijoje.

„Molėtuose, kaip ir kiekvienoje provincijoje, — nedideliam rajone, — politinis gyvenimas labai pulsuoja. Yra tam tikri pagyvėjimai ir atoslūgiai. Tai normalu. Žinoma, didieji pagyvėjimai, intensyvi politinė, partinė veikla prasideda pusmetį prieš rinkimus. Bet iš esmės priuri, per nepriklausomybės dešimtmetį Molėtų politinis gyvenimas tapo pakankamai aktyvus ir ryškiai diferencijuotas, — sako V. Stundys. — Matyt, panašiai yra ir kitur. Prieš pasiekiant Lietuvos nepriklausomybę ir porą metų nepriklausomybės paskelbus turejom iš esmės dvi, pakankamai aiškias politines stovyklas — Sąjūdžio ir ne Sąjūdžio, kuriai atstovavo buvusi sovietinė nomenklatura. Molėtuose ta taksosyra buvo pakankamai ryški: pirmoje nepriklausomybės laikų savivaldybės taryboje, aišku, dominavo anų laikų nomenklatura. Sąjūdžio žmonės buvo mažumoje. Palaipsniui, matem, kaip politinis gyvenimas Molėtuose labai ryškiai diferencijavosi. Dabar turime apie 10 veikiančių partijų skyrių. Tai nėra daug, tai ne valstybės mastas, kur veikla dvidešimt kelios partijos, bet 10 partijų yra tam tikra įvairovė ir nuomonių sklaida. Ir pakankamai ryški.

Antras momentas, kuris politinį gyvenimą Molėtuose leistų šiek tiek apibūdinti kaip specifinį, yra besiformuojanti ir besiklostanti pakankamai aukšta politinė kultūra — viešoji politinė kultūra. Jeigu stebėtume vietinę žiniasklaidą, pamatytume, kad iš esmės kokių nors nemotyvuotų, emocingų politinių protrūkių pasi-taiko mažai arba iš viso nebūna. Dominuoja pakankamai konstruktyvus dalykiškumas. Tai tam tikra prasme teikia vilties, kad politinė kultūra įgis normalų lygmenį. Aš manau, kad ir mūsų partija — LKPD Molėtų skyrius — politinės kultūros auginime yra atliekantis nemenką vaidmenį. Nepatogu ir nedrašu dėl tokių dalykų girtis, bet iš tikrųjų politikos lygmenį diktuoją i mūsų partiją susibūrę žmonės. Yra vienaip ar kitaip

besiklostantis tam tikras kiekvienos partijos mentalitetas. Drįsčiau sakyti, kad kaip tik mūsų partijoje renkasi tie nuosaikūs, inteligentiški, mąstantys ir pakankamai ryžtingi žmonės. Tam tikra prasme jie duoda toną.

Mes turim ir politinių konsultacijų po rinkimų patirtį. Tai labai sunkus darbas, reikalaujantis įtampos, orientacijos, lankstumo, bet iš esmės tai keičia politiko požiūrį i savo veiklą, i savo paskirtį. Kaip tik po paskutiniųjų savivaldybės tarybos rinkimų mūsų iniciatyva buvo nutarta visiems sėsti prie apskrito stalo ne tik pozicijai ir opozicijai, bet visiems, ir pradėti politines konsultacijas dėl to, koki rajono valdymo modelį mes kuriam, kam teikiame pirmumą, kaip žiūrime i tam tikras pareigas, kokie žmonės turi ateiti. Viskas prasideda nuo kriterijų ir reikalavimų.

Mes per tuos metus esam padarę nemažų darbų, iš tikrųjų — pakankamai ryškių darbų, kuriuos galima vertinti kaip rezultatą. Iš esmės nebuvo metų, kad neturėtumėm stambių investicijų i rajoną. Sugrįžę rajone sukurti socialinės rūpybos sistemą. Iki tol buvo tam tikras padrikas darbas, šiuo metu turim sistemą, kuri iš esmės baigta. Dar viena kita įstaiga, — ir ši sistema būtų beveik ideali. Tai jau lyg ir kitos kadencijos darbas. Mes iš esmės sugebėjome pakelti problemas, kurios keletą metų buvo nejudinamos, įsisenėjusios. Neatliekami darbai baudžia.

Viena tokių rimtų problemų — miesto vandens kokybės, viešasis transportas, kuris yra labai nuostolingas. Reikėjo didelių investicijų, ir tam mes pasiryžome. Pasiryžome esminiams darbams gerindami vandens kokybę patiamo mieste: tai juk paslauga tūkstantiems gyventojų. Vandens kokybė iš tikrųjų buvo prasta, ryškėjo ankstesnių metų — dar sovietmečio pareigūnų — darbo brokas ir akivaizdžios klaidos. Vandenvietė buvo statoma vietoje, kur neištyrinėtas gluminis vanduo, neatlikti žvalgybiniai tyrimai.

Rezultatas, viena vertus, mus tenkina, kita vertus, negali būti pasitenkinimo. Bet kuriuo atveju yra darbų, kurie nepabaigiami, tai — nuolatinis procesas. Tuos darbus komandų būdamas gali judinti, gali spręsti iš esmės. Svarbu, kad vyktų kaita. Ta kaita pakankamai akivaizdi. Mums rinkimai buvo savotiškas patikrinimas, kaip visuomenė reaguoja i tą kaitą, kuri per dvejus metus čia, Molėtų savivaldybėje, yra įvykusi. Mes stengiamės, kad mūsų darbai sklistųsi rajone tolygiai. Tai yra vienas iš mūsų darbo principų. Tolygiai miestelyje, rajono centre, senijose. Investicijos skleidėsi pakankamai tolygiai, iš esmės kiekvienoje seniūnijoje buvo padaryta mažiau ar daugiau ryškesnių darbų. Ypač norėčiau džiaugtis kelių infrastruktūros tvarkymu. Per tuos metus mums pasisekė iš esmės aptvarkyti rajono kelius. Tai labai rimtas darbas, siejant jį ir su Molėtų rajono, kaip turistinio, rekreacinio, perspektyva.

Klausau Valentino Stundžio ir eilinį kartą gėriuosi. Jo malonu klausyti ne tik todėl, kad jis moka gražiai ir prasmingai kalbėti, kas būdinga dažnam lituanistui, bet ir todėl, kad jis santūrus žmogus. Visa tai, ka

1999 m. pabaigoje Molėtuose įkurtas Visuomeninės organizacijos „Moterys prieš alkoholizmą ir narkomaniją“ klubas. A. Tumėno nuotrauka — Molėtų meras V. Stundys tarp klubo narių.

jis priskiria kolektyvui, dažniausiai yra jo paties idėjos, darbai. Jis yra neabejotinas vadas. Tik ne toks vadas, kuris daug kumščiu i stalą. Pasakui tokius einama dėl to, kad jie kelia pasitikėjimą. Teko klausyti jo kalbančio įvairiuose renginiuose ir įvairiose kampanijose. Jis visada išsiskyrė originalumu, griežta logika, kažkokių šviežių mąstymu.

Valentinas Stundys išgarsėjo kaip nepakeičiamas meras, bet jis ne mažiau žinomas ir kaip švietimo sistemos veikėjas — jis buvo vienas iš tų, kurie kūrė švietimo reformą. Įdomu paklausti, ką jis galvoja apie švietimą šiandien, kada finansų krizė sulėtino švietimo ir mokslo reformos eigą, kada streikuoja mokytojai, piketuoją studentai:

„Dabar gyvenam laiką, kai reikia aiškiai skaičiuoti, kas yra esmingiau, kas svarbiau valstybės ir visuomenės raidai. Bet kuriuo atveju kokia nors krizė ar nepriteklus iš tikrųjų išryškina apsisprendimo dėl prioriteto būtinybę. Valstybei, kai vyksta dešimtys reformų, apsispręsti dėl prioritėtų yra sudėtinga. Kai paklausai, vyksta ir švietimo reforma, ir administracinė reforma, ir sveikatos, teismų reforma. Viskas vyksta vienu metu. Valstybė turi rasti išgalų šitas reformas finansuoti. Aš prisimenu pačią nepriklausomybės pradžią, kai buvo dar sunkesnis laikas ir mes, švietimo skyrių vedėjai, susirinkę tuometinėje Kultūros ir švietimo ministerijoje, svarstėme, ką galime sutauptyti, nes tuo metu resursų taip pat labai ryškiai trūko. Ir tada išryškėjo saliamoniška išvada: toks laikotarpis yra labai dėkingas staigėnoms reformoms, — tačiau labai pagrįstoms, labai pasvertoms ir pamatuotoms. Kad ir apie švietimą kalbant. Skaudu ir gaila, kai valdžia elgiasi neteisingai kurios nors sferos atžvilgiu, kai aiškiai neteisingai priimami sprendimai ir neteisingai skirstomi resursai.

Aš galvočiau, kad dabar ir yra tas laikas, kai reikia labai ryžtingai apsispręsti dėl vykdomų reformų prioritėtų. Lygiai tas pats turėtų kristalizuotis ir švietime. Tokia situacija, kaip ši, išgrynina prioritetus. Bet jeigu imsime blaškytis arba sutruksim, be abejonės bus sumaišties ir chaoso.

Mes save apgaudinėjame, sakdami, kad reformoms reikia tik pinigų. Reformoms reikalingas mūsų nusiteikimas ir mūsų mąstymo kaita. Kitaip sakant, kiekviena reforma turi savo vidinį užtaisą, resursų nereikalaujantį pusę. Ir kiekvienos reformos pradžia neabejotinai yra mūsų požiūrio kaita. Tarkim, ir švietimas šiuo metu turi gerą progą susikoncentruoti labai esminėms institucinėms reformoms tiesiog viduje. Kai kur tuos dalykus savo savivaldybėje matau vykstant: mokyklos nederinimas, daro darbus, renkasi, svarsto problemas, gincijasi,

kuria savo įstaigų vystymosi programas, svarsto, kaip reikia daryti. Čia, ko gero, ir yra esmė. Ko trūksta mūsų reformoms? Pirmiausia — mūsų vidinio apsisprendimo ir naujoviškesnio mąstymo. Tai akivaizdu. Tas pats ir aukštojo mokslo sferoje. Valstybė savo išgalėmis niekuomet negalės tenkinti visų poreikių. Visame pasaulyje einama kooperacijos keliu. Derinamas valstybinis ir privatus finansavimas. Tai neišvengiamas dalykas. Tuo keliu Lietuva privalo eiti. Kitos išeities nėra. Aš bet kuriuo atveju niekada nebūsiu su tais, kurie mingavo M. Mažvydo bibliotekos aikštėje, prie Seimo rūmų, grasindami perskelta plyta. Tas banalus, populistinis elgesys, prisiimant savotiškai pranašo vaidmenį, yra ir liguotos psichologijos rezultatas. Net ir negalėjau kitaip vadinti. O ten dalyvavę inteligentai, mano požiūriu, kiek žiūrėjau televizijai, tapo organizatorių įkaitais; labai aktyviai šmežavo vietos politinė arenai ieškančius besikuriantios partijos žmones, ypač daug — Naujosios sąjungos vėliavų, jos baltų pirštinių. Ta prasme inteligentai buvo panaudoti tų politikų, kurių tikslas buvo absoliučiai kitoks. Kova dėl aukštojo mokslo finansavimo išviro i protestus prieš „Mazeikių naftos“ privatizavimą. Manysiu, kad bet kuris reikalavimas neturi išvirsti i atvirą konfrontaciją. Priešingai, mus turi konsoliduoti valstybė, nes ji yra kuriamas mūsų bendromis pastangomis. Valstybė — tai nėra valdžia, valstybė — tai mes visi. Mes, keikdami valstybę, keikiame patys save, savo negalią.

Valentinas Stundys — nuostabus krašto — Molėtų meras. Iš ko gyvena Molėtai? Kaip pasikeitė šio krašto ūkis ir ar jis jau sugebėjo persiorientuoti iš planinio i rinkos? Apie Rytų Lietuvos ūzomino-mis, bet kalbama, kad šio krašto ateitis yra turizmas. Čia tokia puiki — pirmą kartą, kad civilizacijos ne visiškai suniokota, gamta. Įdomu, su kuo meras sieja Molėtų krašto, kuris tapo jo vaikų gimtine, ateitį?

„Merystė yra pakankamai sudėtingas darbas, reikalaujantis kai kada atidėti asmeniškus reikalus. Šis darbas nuolat kėsinasi i seimos privatumą. Aš galvoju, ir mokytojų, ir merystė yra tos pačios prigimties ir tos pačios paskirties darbai. Ir mokytojaudamas, ir merydamas vis tiek darai ne dėl savo naudos, bet esi vedamas tarnystės kitiems idėjos. Tie darbai susisaukia. Šnekamės apie kitų, ne apie savo reikalus.

Molėtai per tuos nepriklausomybės metus ryškiai keitėsi, regiono panoramoje įgavo savo įvaizdį, kuris iš lėto daugelio pastangomis buvo kuriamas. Mes įgauname rekreacinio, ramaus, turistui patrauklaus rajono veidą. Šia prasme mūsų taryba daugelio pastangomis sugebėjo sukurti perspektyvi-

nę rajono socialinės ekonominės plėtros programą, suformuluoti kryptis, kuriose aiškiai deklaruota, kad pagrindinis tikslas ir vizija yra rekreacinio turistinio rajono kūrimas. Kitos išeities mūsų nederlingose, kalvotose žemėse tikriausiai iš principo nėra. Vien iš žemės neabejotinai negebėsime išgyventi. Išgyventi galima nuosekliai, kompleksiskai plėtojant aptarnavimo sferą, ne tik ūkininkavimą, bet ir paslaugų teikimą atvažiuojančiam žmogui. Tie dalykai mezgiasi. Yra ir privačių iniciatyvų. Visas mūsų turtas — paežerės esantys poilsio namai — yra privacčių žinybų namai. Ar jie neužrakinti, ar sugeba veikti, — tai ir yra nauda, tai ir padeda kurti rajono įvaizdį.

Poslinkius matom labai akivaizdžius. Turim tai, ko prieš keletą metų dar neturėjome: iš lėto auga susidomėjimas kaimo turizmu verslu. Jeigu prieš trejetą metų mes neturėjome nė vienos kaimo turizmo sodybos, tai dabar jau turim apie dešimt. Prieš keletą metų neturėjome ekologinių ūkių, dabar jau yra taip pat dešimt, jie turi savo rinką. Abejojom tokiomis dalykais, kaip autoservisai... Dabar ta sfera plečiasi ir auga. Turistui ji labai svarbi. Labai gražiai plečiasi ir keičiasi mūsų visuomeninis maitinimas bei prekybos sfera. Ypač miestas puošiasi moderniom ir didesnėm ar mažesnėm parduotuvėm. Privatizinkas suprato poreikį atvažiuojančiam patraukliai pateikti produktą.

Matom ir kitus dalykus, galvojom apie kelių infrastruktūrą, jos gerinimą. Ieškom privacčių užsienio investicijų. Šiuo metu diskutuojamas labai didelis projektas, pasiūlymas statyti visą rekreacinį miestelį. Siūlo olandai. Tai būtų keliolikos milijonų dolerių investicija. Tokio dydžio investicijų rekreacijai būtų pirma Lietuvoje. Galvojant apie viešingą regiono vystymą, šiokių tokių prosvaisčių yra per „Phare 2000“ programas: galima parama ir verslo plėtrai, turizmu, ir poilsiaimui apskritai. Tie dalykai iš lėto mezgiasi.

Paziūrėkime dar vienu kam-pu: per tuos metus ryškiai pagausėjo privacčių iniciatyvų: įsikūrė privacčių įmonių. Tokių turime apie 600, ir labai įvairaus pobūdžio. Be minėtų maitinimo ir prekybos, yra stiprios statybos įmonės, galinčios konkuruoti su pajėgiausiomis didelių miestų įmonėmis. Solidžių užsakymų Molėtų statybininkai turi ir Vilniuje. Tai rodo jų pajėgumą ir gebėjimą orientuotis rinkoje bei taikyti modernias technologijas. Tai įspūdinga. Turim keletą lengvosios pramonės įmonių. Viena — daniška, kita — lietuviška „Lelijos“ filialas. Tai darbo vietos, kurios tam tikra prasme yra rodiklis. Mes kiekvienais metais vis skaičiuojame, kaip kas keičiasi. Matome, kad privaciam sektoriuje jau dirba daugiau rajono

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-520-6155.

Alternative Home Care is looking for responsible, live-in caregivers and CNAs. Good English and references required. Excellent salary between \$80 and \$130 per DAY. Call 708-784-1088 for an appointment.

Reikalingas CDL teises B kategoriją turintis vairuotojas. Skambinti 630-257-6822.

44 metų moteris, sąžininga, atsakinga, šiek tiek kalbanti angliskai, gerai suprantanti rusų ir anglų kalbas, ieško darbo. Gali prižiūrėti senelius, gaminti maistą, sutvarkyti namus. Tel. 773-927-6463. Skambinti nuo 8 v.p. iki 4 v.p. arba nuo 8:30 v.v. iki 11 v.v. kvietusi Irena.

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykot i JAV?
Ne problema!
Žemos automobilių kainos!
Maži mėnesiniai mokėjimai!
Nėra pradinio mokesčio!
Gulbėte sėd už vairo šiandien!
(630)-234-8222

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 586-1888
HOME (708) 425-7188
FAX (708) 586-4019

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas vertui
• Perkame ir parduodame namus
• Pasiūninkams nuolaida

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestiuose, kreipkitės i DANUTĖ MAYER. Ji profesionali, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Nuosavybių įkainavimas vertui.

For Rent
5 room heated second floor apartment. No children.
Vicinity 63rd Place & Kedzie.
\$550. Tel. 773-778-8009.

Lietuvių Konsultavimo Paslaugos
Lithuanian Consulting Services
Profesionalūs darbuotojai padės jums:
• išsiaiškinti IL vairavimo teoriją;
• konsultuos kredito istorijos klausimais;
• išsiaiškinti būta;
• versti iš anglų kalbos oficialiose vietose;
• atidaryti banko sąskaitas;
• užpildyti imigracines formas;
• užpildyti „social security“ formas.
Dirbame: Firma-Penkis, 8-7-7.
Sėdima, Sekmd. 10-3.
Tel. 630-241-4556.

TAISOME SKALBIMO MASINAS, SĄLDYTVUVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRKYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-8824

gyventojų negu sektoriuje, išlaikoma iš savivaldybės ar valstybės biudžeto. Sakysim, per 4 tūkst. dirba privaciam, o apie 3 tūkst. — savivaldybės ir valstybės sektoriuje. Jeigu dar pridėtume pusketvirtą tūkstantį ūkininkų, tai matytume, kokia situacija klostosi.

Rajonas turi problemų dėl savo geografinės padėties. Pati ryškiausia problema yra žmogaus, gyvenančio kaime, situacija. Kaimas lėčiau persiorientuoja negu verslas mieste. Verslininkas mieste greičiau pajunta sroves ir tam tikrus rinkos prioritetus ir persitvarko.

Mes esame kaimiškas rajonas. Du trečdaliai — 19,000 gyventojų iš 26,000 — yra kaimiečiai. Mieste gyvena tik apie 7,000. Todėl tos proble-

mos yra pakankamai skaudžios. Ūkininkavimo modernizavimas, naujų technologijų atėjimas yra labai svarbus. Šiandien jau yra įsisteigęs ir vienas kitas kooperatyvas, bandantis specializuotis daržininkystėje. Tai pakankamai rimti ketinimai. Velgi su tais paciais, olandais, deramės dėl galimybių investuoti i ūkininkavimą.

Kieno pusėje Valentinas bebūtų, jo pasirinkimas visada paremtas giliu humanizmu. Gal tai eina iš jo sodietiškos prigimties. Keista, bet ir savotiškai ramina, kad tokiu metu, kai žmonės žavisi ūstauskiniu ekstremizmu, dar atsi-randa girdinčių ir ramios mokytojo kalbos.

Audronė Viktorija Škiudaitė

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

Tai — Jūsų laikraštis!

Nauji skaitytojai gali užsiprenumeruoti „DRAUGA“ papiginta kaina: tik už 65 dol. metams, tik gyvenantiems JAV-se.

JAV naujiems prenumeratoriams „Draugas“ bus siunčiamas 13 mėn. už 65 dol.

Papiginimas tęsis iki liepos 1 d.

VLADAS MIRONAS

VYTAUTAS ŠYVIS

Kiekviena epoka, kaip ir kiekviena valstybė, turi didvyrius, savo gyvenimą aukojančius tėvynės labui.

Toks žmogus, kurio 120-ąsias gimimo metines minėsi-me, 2000 m. birželio 22 d., buvo kunigas, žymus nepriklausomos Lietuvos politinio ir visuomeninio gyvenimo veikėjas, Vasario 16 d. Nepriklausomybės Akto signataras, Lietuvos Valstybės tarybos narys, Seimo atstovas, Tautininkų sąjungos pirmininkas, vyriausybės vadovas, sovietų kėlimų kalinių Vladas Mironas.

Vladas Mironas gimė 1880 m. birželio 22 d. Kuodiškio kaime, Panemunelio valsčiu, Rokiškio apskr. Nuo 1892 m. jis mokėsi Mintaujos gimnazijoje, bet 1896 m., atsisakęs rusiškai mokyti, buvo iš jos pašalintas. 1897-1904 m. tapo mokytoju Vilniaus kunigų seminarijoje, o vėliau — Petrapilio Dvasinėje akademijoje, kurio baigė, įgydamas teologijos kandidato laipnį.

Iki 1914 m. visa jo veikla reikšėsi Vilniaus vyskupijoje. Jis kurė lietuviškas organizacijas, bendradarbiavo spaudoje. Visur besidarbodamas gynė lietuvių tikinčiųjų teisę bažnyčiose mokyti gimtąją kalbą.

1914 m. V. Mironas buvo pašalintas Daugų parapijos klebonu. Tačiau 1926 m. sėkmingai jo klebonavimas Daugose baigėsi dėl nesutarimų su Katedorijų vyskupu I. Kukta.

Vyskupo nuomone buvo kategoriška. Jis laikė, kad kunigai, deramai prisidėję prie kovos dėl lietuvių tautos laisvės, ją atgavę neturi aktyviai dalyvauti vidaus politiniame gyvenime. Todėl vyskupas nedavė V. Mironui leidimo kandidatuoti į III Lietuvos Seimą.

Bet V. Mironas nepakluso ir buvo išrinktas Seimo deputatu. Tuomet vyskupas atleido jį iš klebono ir dekanato pareigų.

V. Mironas paliko klebono pareigas, bet ne Daugus. Jis persikėlė į kitą ežero pusę — į Bukauciškę, kur, kaip Vasario 16 d. Nepriklausomybės akto signataras, buvo gavęs žemės. Ten ir apsigyveno.

1929 m. gegužės mėn. V. Mironas persikėlė į Kauną ir iki 1938 m. kovo 25 d. sėkmingai dirbo vyriausiojo karo kape-liono.

Didelę gyvenimo ir darbo patirtį sukaupęs, 1938 m. kovo 25 d. V. Mironas buvo paskirtas XVIII, o vėliau ir XIX Lietuvos Ministrų kabineto pirmininku.

1938 ir 1939 metais lietuvių buvo labai sudėtingi. 1938 m. kovo 17 d. Lenkija paskelbė Lietuvai ultimatumą, reikalaujama užmegzti santykius. Lietuvos vyriausybė priėmė ultimatumo sąlygas.

Europoje sklindė karo nuotaukos. Hitlerinė Vokietija ryšio kariuotė. 1939 m. kovo 21 d. Lietuva patenkino grobuonišką Vokietijos reikalavimą ir, neradama kitos išeities, paklūsusi jėgai, perleido jai Klaipėdos kraštą. Patenkinus grobišką Vokietijos pretenzijas, Lietuvoje kilo vyriausybės krizė. V. Mirono vadovaujama vyriausybė atsistatydino.

Palikęs ministro pirmininko ir su jomis susijusias Tautininkų sąjungos pirmininko pareigas, V. Mironas išvyko iš Kauno ir grįžo į savo ūkį Bukauciškės. Toliau į didiąją politiką V. Mironas negrįžo.

Premjero pareigas V. Mironui buvo neilgos — vos vieneri metai, tačiau jo nuopelnai Lietuvai buvo reikšmingi. Visą gyvenimą turėjęs daugybę valstybinių bei visuomeninių pareigų, V. Mironas neapleido

ir kunigo darbo.

V. Mironas skaudžiai išgyveno 1940 m. birželio 15 d. pirmąją sovietų okupaciją Lietuvoje. Dėl veiklos sunkumų ir diabeto jo sveikata pablogėjo. Jam reikėjo rimto gydymo, bet, deja, 1940 m. rugsėjo 12 d. V. Mironas buvo areštuotas ir atsidūrė Kauno kalėjime. Nuolat tardomas, jis sulaukė 1941 m. birželio 22 d. prasidėjusio karo tarp Vokietijos ir Tarybų Sąjungos. 1941 m. birželio 23 d. V. Mironas iš kalėjimo buvo išleistas ir iki antrosios Sovietų okupacijos (1944 m.) apsigyveno savo ūkyje prie Daugų ežero.

Sovietų armijai okupavus Lietuvą, 1944 m. liepos mėnesį prasidėjo tragiškiausi V. Mirono gyvenimo metai — kalėjimų, tardymų ir kancijų metai. Suimtas ketvirtą kartą, 1947 m. sausio 3 d. V. Mironas už tėvynės išdavystę buvo absurdiškai nuteistas septyneriems metams ir išsiųstas į Vladimirų kalėjimą. Jame jis vargo nuo 1947 iki 1953 metų.

Vladas Mironas mirė 1963 m. vasario 17 d. Jo mirties aplinkybės dar nėra išaiškintos. Neaišku, ar jis mirė natūralia mirtimi, ar buvo nužudytas. Palaidojimo vieta svetimoje žemėje yra nežinoma.

Liko atminimas, liko darbai, kurių niekas nesumenkins.

Kunigo Vlodo Mirono veikla

Be jokios abejonės galima teigti, kad V. Mironas buvo vienas žymiausių nepriklausomos Lietuvos politikų ir visuomenės veikėjų, visa širdimi ir protu atsidavęs Lietuvai.

Su kunigu Vladu Mironu man teko susipažinti 1943 m. vasarą pas mūsų šeimos geradari, Onušio parapijos kleboną, žinomą visuomenės veikėją, rašytoją Nikodemą Švogžlį-Miltziną.

Vokiečių okupacijos laikotarpiu (1941-1944 m.) V. Mironas gyveno savo ūkyje Bukauciškės ir dažnai susitikdavo su Miltzinu. Ten būdami, mano tėvas ir aš kartkartėmis matydavome Vladą Mironą. Su tėvu jis maloniai kalbėdavosi politikos ir ekonomikos temomis ir aptardavo Lietuvos gyvenimą 1938-1939 metais.

1934 metais N. Švogžlys-Miltzinas davė man paskaityti savo kūrinių apie Vladą Mironą. Taigi, noriu trumpai pateikti Miltzino rašytos knygos apie V. Mironą esmę.

Vladas Mironas labai domėjosi literatūra ir dažnai rašydavo į laikraščius. 1912 m. birželio 2 d. laikraštis „Viltis“ (Nr. 58) atspausdino V. Mirono straipsnį apie garsiuosius 1912 m. Joniškio bylos metus, kai lenkai nepelnytai puolė lietuvių kunigus. V. Mironas šiame straipsnyje klausė, kuo gi prasikalto lietuvių kunigai? Jis rašė: „Argi jie tjo prieš tikybą, prieš bažnyčios įstatymus ar prieš drausmę? Jie stojo už nusikraustųjų ir akriaudžiamųjų žmonių teises, jie gynė bažnyčios autoritetą ir kovojė prieš lenkų pastangas kuo greičiau nutaistinti dar neusipratusių lietuvių tautos dalelę. Jie viešai pasakė, kad Lietuvoje lietuvių kunigai neprivalo virsti lenkais“.

1938 metais, tapęs Lietuvos ministru pirmininku, V. Mironas pačiu sudėtingiausiu Lietuvos gyvenimo laiku rystingai ėmėsi tvarkyti šalies reikalus. Tais metais Europoje vyko skaudžios permainingos. Hitlerinė Vokietija per 1938 ir 1939 metus brutaliai ir neteisėtai

užėmė keletą nepriklausomų valstybių, o taip pat atėmė iš Lietuvos Klaipėdą ir jos kraštą. Visai Europai artėjo karo pavojus. Netekusi vienintelio uosto, Klaipėdos, Lietuva patyrė ekonominių ir socialinių sunkumų. Tuo metu tarp Lietuvos Respublikos prezidento ir valingo ministro pirmininko V. Mirono atsirado daug nesutarimų. Tai paskatino Mironą atsistatydinti iš einamų pareigų.

Gyvendamas savo ūkyje, jis skaudžiai išgyveno 1940 m. birželio nelaimę. Labai apgailestavo, kad Lietuvos prezidentas A. Smetona, prieš išvykdamas iš šalies, per radiją nepaskelbė Lietuvos žmoniems, jog kraštas yra okupuojamas ir kad jis protestuodamas pasitraukia iš Tėvynės.

1940 m. rugsėjį naujoji Lietuvos valdžia V. Mironą suėmė ir pasodino į Kauno kalėjimą. Nepatenkinti V. Mirono parodymais ir negalėdami sukurti jam bylos, tardytojai laikė jį kalėjime iki 1941 m. birželio 22 d. Vokiečiams okupuojant Lietuvą, po kelių savaičių į Bukauciškę, kur tuo metu gyveno V. Mironas, atvažiavo nelaukti „svetiai“ — trys vokiečių vermachto ir gestapo generoliai. Pamatę juos, V. Mironas pagalvojo, kad, išėjęs iš vieno kalėjimo, pateks į kitą. Tačiau šių svetųjų tikslas buvo pasiteisinti buvusio Lietuvos ministro pirmininko nuomonės apie Lietuvos politikos ateitį. V. Mironas jiems atsakė vokiškai (gerai mokėjo kalbą), kad Lietuvos noras yra atgauti nepriklausomybę ir visos lietuvių tautos vardu pareikšti griežtą protestą Vokietijos vyriausybei prieš Lietuvos piliečių, ypač žydų, naikinimą. Šiais veiksmais, anot V. Mirono, vokiečiai paliks nekaltų žmonių kraujo žymes Lietuvos žemėje. Nieko nepasakė, tarpusavyje susižvalgę, generoliai išpytelėjo ir, nieko nepasakę, išvyko.

Vokiečių okupacijos laikotarpiu (1941-1944 m.) V. Mironas gyveno savo ūkyje ir dažnai susitikdavo su Onušio klebonu N. Švogžliu-Miltzinu.

1944 m., artėjant frontui ir antrajai sovietų okupacijai, buvusiam Lietuvos valstybės ministru pirmininku V. Mironui buvo pasiūlyta pasitraukti iš Lietuvos. Tuomet, dalyvaudamas Onušio klebono

TARP MŪSŲ KALBANT

JOHN GIELGUD IR MES

Sir John Gielgud.

Šių metų gegužės 21 d. mirė pasaulinio garso aktorius, režisierius John Gielgud. Jam mirus, žiniasklaidoje pasirodė platūs pranešimai. Aprašytas jo gyvenimas ir jį ištikusi staigi mirtis. Tačiau apie jo tautinę kilmę beveik nieko nebuvo pasakyta. Beje, vienos žinių agentūros teigimu, John Gielgud galėjo pagrįstai didžiuotis aktorius gabumais pasireiškusiomis giminaitėmis. Tai

nui N. Švogžliui-Miltzinui, V. Mironas, ramiai pagalvojęs, atsakė:

— Pas tuos sivolčius Hitlerį ir Ribbentropą aš tikrai nebėsiu. Ir dar pridūrė: — o gal gi Dievas duos, kad savoje žemėje numirsiu.

1944 m. birželio 24 d. Pivašiuose, ant kalno prie bažnyčios, kunigas N. Švogžlys-Miltzinas sodriu balsu sakė pamokslą didėlei miniai tikinčiųjų, iš visos Lietuvos atvykusių į šv. Jono atleidus. Savo iškalbingumu šis kunigas nenusiskandė tikinčiųjų jausmus ir, baigdamas pamokslą, atsiklaupęs kreipėsi į Aušros Vartų Mariją, prašydamas stebuklo, maldaudamas, jį apglėbti Lietuvos žemę ir išgelbėti nuo nelaimės. Minia, klūpodama ir verkdamas, taip pat šaukėsi šv. Mergelės Marijos pagalbos. Kunigas V. Mironas klūpodamas tyliai sluostėsi ašaras, viltinčiai žvelgė į dangų. Deja, stebuklas neįvyko...

močiute (Lithuanian grandmother), antros eilės teta (great-aunt) ir jo paties motina. Jo teta, beje, buvo garsioji aktorė Ellen Terry.

Na, o kokia gi John Gielgud kilmė? Mes jį laikome lietuvių kilmės žmogumi. Atrodo, jog lenkai jį laiko saviškiu. Kadai-se Gielgudai — Gelgudai — Gedigudai — Gedgudai buvo stambūs dvarponiai. Jie valdė didžiulus žemes plotus Lietuvoje ir Lenkijoje. Vienas Gielgudų pasizymėjo 1830-1831 metais Lietuvos ir Lenkijos sukilime. Jis (Antanas Gielgudas) buvo netoli Prūsijos pasienio.

Rusams palauzus lietuvių ir lenkų pastangas, kai kurie sukilėliai sugebėjo pasitraukti į užsienį. Yra žinoma, kad kai kurie Gielgudai (jų tarpe ir aktorius John Gielgud proseneliai), pasitraukę jūros keliais ir radę prieglobstį Anglijoje, išlijo į tenykštį gyvenimą.

Yra žinoma, kad Anglijoje gimęs ir augęs John Gielgud, 1921 m. debiutavo „Henry V“ veikalo pastatyme. Paskui jam teko daugiau kai 500 kartų atlikti Šekspyro Hamleto vaidmenį. Nors ir be didesnio ūpo, jis taip pat reikšėsi filmuose. John Gielgud buvo laikomas vienu patį geriausių Šekspyro veiklų atlikėjų. Taipgi jis daug prisidėjo prie Šekspyro veiklų populiarinimo. John Gielgud vaidyba ir režisūra buvo įvertinta įvairiais žymenimis. Karalienė Elzbieta II suteikė riterio (Knight) titulą. Tai pat jis pelnė amerikiečių Oskaro ir Tony žymenis. John Gielgud daugelį kartų lankėsi JAV, atlikdamas įvairius vaidmenis teatruose ir filmuose. Savo sceninę karjerą baigė 1988 m. Filmuose ir televizijoje reikšėsi iki 1998 metų.

Neteko girdėti, kad John Gielgud kuomet nors būtų pabrėžęs savo lietuviškąją kilmę. Jo brolis Lewis Evelyn Gielgud (1884-1953), rašytojas ir diplomatas, neneigė savo lietuviškos kilmės. Jis 1937 m. lankėsi Lietuvoje. Jo literatūrinė kūryba buvo spausdinta mūsų leidiniuose.

Yra žinomi net keli mūsų bandymai užmegzti artimesnius santykius su John Gielgud. Deja, nei kartą mūsų siūlymus priėmė. O gal reikėtų pasakyti, kad mes nesugebėjome artimiau susipažinti ir tinkamiau pabendrauti.

DRAUGAS, 2000 m. birželio 22 d., ketvirtadienis

5

nus santykius su John Gielgud. Deja, nei kartą mūsų siūlymus priėmė. O gal reikėtų pasakyti, kad mes nesugebėjome artimiau susipažinti ir tinkamiau pabendrauti.

Petras Petrutis

Naudotasi „Lietuvių enciklopedija“, „Enciklopedia Lituanica“ ir kitais spaudiniais.

KNYGA APIE TRIS VILNIAUS KANKINIUS

Gegužės 18 d. akademine visuomenė praturtėjo nauju leidiniu — Dariaus Barono knyga „Trys Vilniaus kankiniai. Gyvenimas ir istorija“, kurią 2 toms. egzempliorių tiražu išleido leidykla „Aidai“. Tai antrąją šios leidyklos serijos „Lietuvos bažnytiniai šaltiniai“ knygą, nukelianti skaitytoją į XIV amžiaus Lietuvą ir at-

skleidžianti Lietuvos krikšto problematiką. Autorius supažindina su stačiatikybės keliais ir jį išsiskiria to meto sudėtingoje politinėje bei religinėje Lietuvos aplinkoje.

• Kaunas. Gegužės 20 d. Kauno Jėzuitų gimnazijoje surengta kasmetinė gimnazijos šventė *Ad majora natus sum*. Šventės dalyviams koncertavo gimnazijos folklorinis ansamblis, jaunųjų choras, vyresniųjų klasių vokaliniai ansambliai, solistai, muzikantai ir aerobikos šokėja. Parodytos ištraukos iš II-III klasių gimnazistų parengto spektaklio pagal K. Binkio „Atžalyną“. Gimnazijos direktorius kun. Gintaras Vitkus, SJ, padėkos raštais apdovanojo gimnazijos mokytojus ir gerai besimokančiuosius.

Su dideliu liūdesiu pranešame, kad 2000 m. birželio 19 d., Beaumont ligoninėje, Royal Oak, Michigan, mirė

A. † A.

ELENA BARTOSEVIČIŪTĖ BALTRUŠAITIENĖ

Gyveno West Bloomfield, Michigan. Gimė 1926 m. rugpjūčio 29 d. Panevėžyje. Į JAV atvyko 1961 m.

Velionės karstas bus atvežtas į Dievo Apvaizdos bažnyčią birželio 22 d. 10 val., kur 11 val. įvyks gedulingos šv. Mišios. Po Mišių ji bus nulydėta ir palaidota Holy Sepulchre kapinėse.

Giljame liūdesyje liko: dukra Birutė ir žentas Algimantas Bublė, vaikaičės Milda ir Lina; dukra Milda ir žentas Leon Moss; dukra Rusnė ir žentas Rimantas Kaspučiai, vaikaičiai Tadas ir Arija; dukra Eglė ir žentas Audrius Šukiai, vaikaičiai Lia, Aleksas ir Laura; sesutė Regina Duobienė ir jos vaikai — Valdas, Eglė, Audra ir Gintara bei daug kitų giminių Panevėžyje, Kaune ir Vilniuje.

Velionė buvo Dievo Apvaizdos parapijos tarybos ir Lietuvos Dukterų draugijos narė.

Vietoje gėlių šeima pageidauja aukas skirti „Saulutės“ vaikų šalpos būreliui arba Lietuvos Jėzuitų gimnazijos statybos fondui — Baltic Projekt.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. Yolanda M. Zaprackienė.
Tel. 313-554-1275.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

Chemikas JONAS PRUNSKIS

Jau praėjo 10 skaudžių ir sunkių metų be mano brangaus ir neužmiršamo Vyro. Su giliu liūdesiu ir meile prisimenu savo mielą vyrą Joną, kuris apledo šį pasaulį 1990 m. liepos mėnesį.

Šv. Mišios už Velionį bus aukojamos š. m. liepos 16 d. Čikagoje ir Vilniuje, Lietuvoje, Visų Šventųjų bažnyčioje. Šv. Mišias Lietuvoje aukos kun. Jonas Varaneckas.

Prašau gimines ir draugus pasimelsti už a. a. Jono sielą. Velionis paliko liūdesyje žmoną Vandą, brolių kun. Juozą ir seserį gydytoją Oną Garūnienę.

Šia liūdna proga žmona Vanda aukoja \$10,000 kun. Jonui Varneckui Lietuvoje, su tikslu palengvinti jo šalpos darbą, globojant vargšus našlaičius ir vargingus senelius.

Nuliūdusi žmona Vanda Prunskienė.

A. † A.

Inž. IGNUI JUZENUI

mirus, užjaučiame Velionio žmoną LILĘ, dukterį LISĄ su šeima, sūnų VIDĄ ir gimines Lietuvoje.

Floridos draugai:

B. ir A. Čiuriai

A. ir V. Domanskiai

St. Giedrikis

St. Jokubauskas

R. J. Mildažiai

M. ir P. Ruliai

J. ir J. Šalnos

✪ NEW ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Vija Sidrytė yra pirmoji savanorė, kuri nuo birželio pradžios dirba su apleistais vaikais „Vilties angelo“ centre Vilniuje. Sesele Jolita Matulaityte, centro direktore, taip rašo apie Viją: „Ji yra nuostabi. Vaikai ją pamilo iš karto, o viena mergaitė šiandien sakė, kad tai jos nauja mama. Vija iš tiesų moka bendrauti ir su sudėtingesniais vaikais. Smagu būti kartu su ja“. Laukiame daugiau savanorių, įsijungiančių į „Vaiko vartų“ mokslo būrelio darbininkų, norinčių dirbti su gatvės vaikais, eiles. Skambinkite Ritai Venclovienei tel. 847-940-9233; elektroninis paštas: venclovas@aol.com

Jono Gradinsko laiške, išspausdintame šios savaitės antradienio (06.20) Laiškų skyriuje — tik dėl vienos vienos raidės — pasikėlė sakinio reikšmė, taigi atitaisome. O sakinyje turėjo būti toks: „Šioje vietoje niekaip nesinori tikėti, kad žurn. J. Daugėla nežinotų, kad kariuomenė, net ir patys jos vadai generolai nesprendžia ar pradėti karo veiksmus...“

Joninės birželio 24 d., šeštadienį Šaulių namuose rengia Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai. Pradžią — 4 val. v.

Lietuvių operos kamerinis choras ir Dalios Lietuvninkienės vadovaujama tautinių šokių grupė „Gija“ dalyvaus Baltijos šalių meno parodoje, kuri vyks šį penktadienį, birželio 23 d., 6 val. v. Čikagoje — Simfonijos centre (220 S. Michigan Ave). Čia taip pat vyks meno darbų aukcionas, kuriame bus galima įsigyti pačių populiariausių Lietuvos, Latvijos ir Estijos šiuolaikinių tapytojų ir skulptorių darbų. Nedelskite užsisakyti bilietus, skambindami Sigaitai Balzekienei tel. 630-986-8613 arba vakarais Reginai Gailiešiučiai tel. 312-335-1528.

Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke (2745 W. 44th Street, Chicago) lietuviškos Mišios sekmadieniais vyksta 10:30 val., paprastomis dienomis — 8 val. (pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais) ir 7 val. (ketvirtadieniais bei penktadieniais), švenčių dienomis — 10 val. Išpažintys klausomos šeštadieniais nuo 3:30 iki 4:30 val.p.p. Del krikštytųjų ir vestuvių reikia susitarti klebonijos raštineje iš anksto. Nauji parapijiečiai taip pat užsiregistruoja klebonijos raštineje. Raštinės tel. — 773-523-1402.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje šv. Mišios pirmadieniais-sekmadieniais vyksta 8 val., sekmadieniais — 9 ir 11 val. r. Gimus kūdikiui, parapijiečiai prašomi kiek galima greičiau pranešti misijos kapelionui ir susitarti dėl krikšto datos. Moterystės sakramentui ruošiantis, reikia pranešti misijos kapelionui ir bent prieš keturis mėnesius pradėti doku mentaciją. Artimieji taip pat yra ipareigoti pasirūpinti ligonių sakramentu. Išpažintys klausomos šeštadieniais nuo 4:30 iki 5:15 val.p.p. arba dėl kito laiko susitariama su kapelionu. Pal. J. Matulaičio misija įsikūrusi Pasaulio lietuvių centre — 14911 127th St., Lemont, IL 60439; misijos kapelionui kun. Algirdo Palioko, SJ, tel. 630-257-5613, prel. Igno Urbono tel. 630-357-3698, Marijos Nekalto Prasidėjimo sešerų tel. 630-243-1070.

„Vaiko vartų“ mokslo gegužinė įvyks šį sekmadienį, birželio 25 d., 12 val. Pasaulio lietuvių centro sodelyje. Savo atsilankymu paremsite būrelio pastangas įgyvendinti Charkovo ugdymo programą Vilniaus nuskriaustų vaikų centruose. Suteikime apleistiems Lietuvos vaikams vilties geresniam gyvenimui! Programoje — lietuviški pietūs, nuotainė Artūro Blažuko muzika, turtinga „laimės lentyna“ ir smagi nuotaika.

JAUNIMO CENTRU BESIRŪPINANT

Birželio 13 d. tėvų jėzuitų namuose įvyko Jaunimo centro tarybos ir valdybos susitikimas su Čikagoje besilankančiu kun. Antanu Saulaitiu, Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolu. Nors Jaunimo centras jau daug metų yra administruojamas ir prižiūrimas pasauliečių, tačiau, iškilus rimtesniam klausimui ar pasisklidus abejotinam gandai, vis kreipiamasi į tėvus jėzuitus, tikruosius viso šio komplekso — Jaunimo centro, koplyčios ir jėzuitų namų šeimininkus. Visų jų likimas labai glaudžiai susijęs. Iš jėzuitų pusės dalyvavo kun. A. Saulaitis ir kun. J. Vaisnys, jėzuitų namų administratorius R. Burneikis ir raštinės vedėja R. Lukienė.

Kadangi buvo Antaninės, tai neužmiršti pasveikinti vardininkai kun. A. Saulaitis ir A. Pauzulis.

Posėdį 10 v. r. pradėjo tarybos pirm. V. Momkus, trumpai papasakodamas apie Jaunimo centro veiklą ir išskylančias problemas. Pirmininkavimą perleido valdybos pirm. Marytei Utz. Ji paklausė provincijolo, kiek tikros kalbos, kad jėzuitai žada Jaunimo centrą parduoti. Kun. A. Saulaitis atsakė, kad niekas nesirengia Jaunimo centro parduoti. Jėzuitams rūpi, kad kuo ilgiau visas šis kompleksas išliktų lietuvių rankose. Norima atgaivinti ir jėzuitų koplyčios lankymą. Dar šį rudenį čia bus atkeltas vienas kunigas jėzuitas padėti kun. J. Vaisnui. Galvojama, kaip pritraukti daugiau koplyčios pamaldų lankytojų, suorganizuoti jaunimo chorą.

Užtikrinus Jaunimo centro ateitį, M. Utz papasakojo apie pagrindinius rūpestius, išlaikant Jaunimo centrą. Pastatas didingas, gražus, bet aplinkui daug ko trūksta. Gatybė reikalinga pergrindimui. JC narių susirinkime J. Kulys žadėjo, kad šią vasarą ji bus pataisyta. Bet tai ne nuo mūsų priklauso. Automobilų pastatymo aikštelė tik iš dalies asfaltuota. Norint visą asfaltuoti, reikia įvesti kanalizaciją, o tai brangiai kainuoja. Žadama nuvalyti žolę ir užpilti žvyru. O būtų gera ten teniso aikštelė įrengti, būtų kur jaunimui pasportuoti.

Jaunimo centro pastatas užlaikomas gerai, kiek lešos leidžia, atliekami patys darbai, dažymai. Pernai daug padėjo Lietuvių fondas. Prieš žiemą būtina sutvarkyti šildymą. Jei reikės naujos krosnies, išlaidos bus didelės, bet vėl tikimės Lietuvių fondo paramos.

Renginių, kurie išlaikymui duoda pagrindines lėšas, dar yra. Jų galėtų būti ir daugiau, bet ne visi renginiai ar užsiėmimai leistini, ypač jei jie susiję su pavojingais susižeistais. Reikalinga apsauga ir apdrauda.

Jaunimo centre gražiai veikia Čikagos lituanistinė mokykla, Pedagoginis lituanistikos institutas, Lituanistinių studijų ir tyrimo centras ir kitos įstaigos.

Vėliau į susirinkimą atvyko advokatas Povilas Žumbakis. Jis paaiškino daugybę teisinių dalykų, kurie žinotini administruojant tokį kompleksą kaip Jaunimo centras ir jėzuitų namai. Posėdžio metu dalyviai galėjo vaišintis kava ir pyragaičiais, paruoštais R. Lukienės.

P.M.

Skelbimai

• Namams: pirkti paskolos duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priemais nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

ASK „Lituanica“ jaunųjų krepšininkų B komandos nariai Vilniuje, prie Gedimino pilies, šių metų balandžio mėnesį. Iš kairės: Brandon Halm, Vilius Bendoraitis, Julius Gylis, Jonas Domanskis, Julius Griauzdė, Jonas Gencius, Petras Stankevičius.

DEŠIMTIES DIENU KELIONĖ Į LIETUVĄ

Balandžio mėnesį Lietuvoje viešėjo ASK „Lituanica“ jaunųjų krepšininkų B komanda. Jie keliavo po tėvų ir senelių žemę ir taip pat žaidė krepšinį. Savo dešimties dienų išpuilčius pasakoja jaunas krepšininkas ir „Geležinio vilko“ istorijos būrelio narys Jonas Domanskis.

Pirmoji diena

Pro lėktuvo langą matau Lietuvos žemę, apie kurią esu tiek daug girdėjęs istorijos pamokose. Matau gražią Lietuvą, žalius miškus ir pievas. Po ilgos kelionės per Atlantą 11 val. mes, „Lituanikos“ krepšinio žaidėjai, atskridome į Vilnių, Šarūno Marčiulionio mokyklos atstovai pasitiko mus Vilniaus oro uoste. Išvargę nuo ilgos kelionės ir laiko skirtumo, skubėjome išsėsti, nes žinojome, kad mūsų laukia daug išpuilčių ir įtemptų krepšinio žaidynių.

Vilniaus širdyje

Didįjį Penktadienį mes važiuojame į Aušros Vartus, kur matėm stebuklingą Marijos paveikslą, matėm daug sidabrinių, širdžių, kurios puošė visą koplyčios vidų. Susikaupę trumpai maldai, prisiminėme savo artimuosius ir atsisveikinę greitai išskubėjome toliau. Keliaujame per senamiestį ir pasiekėme Vilniaus Katedrą, stovėdami aikštėje, pagalojome, kad mūsų protėviai senovėje čia degino šventą ugnį ir atliko pagoniškas maldų apeigas. Eidami toliau, pasiekėme Katedros požemius, kur matėme karalių karstus, matėme kunigų ir vyskupų kriptas, matėme pirmosios Katedros grindis, kur buvo aprikūtytas karalius Mindaugas. Išėjus iš Katedros, lipome į Gedimino pilį, žiūrint žemyn matėme visą gražųjį Vilnių — matėme Nerios upę, matėme daugybę bažnytinį bokštų, matėme Vilniaus universitetą. Stebėdami visa tai, pradėjome prisiminti, ką mes išmokome istorijos pamokose. Vakare žaidėme pirmąsias krepšinio žaidynes, vėliau, pavargę nuo dienos išpuilčių,ėjome miegoti.

Atsiminimui — laivelis

Rytą, po trumpo pasivaikščiojimo aplink Nidą, mes išvykome Palangos link. Vėl vaikščiojome palei jūrą ir klausėmės bangų... Palangos užėjome į suvenyrų parduotuvę, atsiminimui aš nusipirkau gintarinį laivelį, kuris man visados primins ošiančią jūrą ir jos bangas. Priešpiečius jalgėme „Žilūno“ restorane, buvo skanu. Pailsėję, vėl į kelionę — atgal į Vilnių. Pavakariavome „Marceliukės klėtyje“, dar kartą pabendraujome su Šarūno Marčiulionio mokyklos krepšinio žaidėjais, o taip pat ir su pačiu Šarūnu Marčiulioniu, kurio net autografo gavome. Vakarieniavome su mumis Amerikos ambasadorius ir daug kitų draugų. Išvargę,ėjome ilsėtis, nes mūsų laukia ilga kelionė...

Trakuose

Šiandien mes išvykome į Trakų pilį, kur gimė Vytautas. Mes lipome į pilies trečią aukštą, vėl ir vėl gyva istorija buvo prieš mūsų akis. Vakare vaikščiojome gatvėmis, stebėjome Lietuvos žmones,ėjome į mūsų giminių viešbutį „Šauni vietelė“. Vėliau žaidėme krepšinį, nors mes ir pralaimėjome žaidynes, tačiau vis tiek buvo smagu bendrauti su mūsų tautiečiais.

Velykos

Šeimos diena. Einame į Mišias šv. Mikalojaus bažnyčioje, čia savo maldose prisimename tuos, kurie žuvo gindami Lietuvos laisvę. Vėliau bendraujame su mūsų tautiečiais.

jame su giminėmis, vaišiname — valgome lietuvišką duoną, žuvį, kalakutą, viščiuką, „skrudėlyną“ ir ragulį. Vaisėms pasibaigus, grįžtame į viešbutį ilsėtis.

Su krepšininkais

Šiandien mes bendravome su Šarūno Marčiulionio mokyklos krepšinio komandos žaidėjais, lipome į Trijų Kryžių kalną, lankėme vaikų namus, vaišinėjomės, o vakare vėl krepšinio treniruotė. Aš ypač laukiau rytojaus, nes žinojau, kad vaziuosime į laikinąją Lietuvos sostinę — Kauną.

Prie jūros

Šią dieną mes autobusu važiuojame į Klaipėdą, pakeliui sustojame papusryčiauti McDonald's. Nuvykę į Klaipėdą, mes žaidėme krepšinio rungtynes, kurios pasibaigė liūdnai — mes pralaimėjome. Po to mes važiuojame į Nidą, kurią pasiekėme mažu laiveliu, pakeliui matėme didelius miškus. Išlipę iš laivelio, lankėmės ant smėlio, laipiojome kopomis ir šokinėjome smėlyje. Buvo labai smagu pasidaryti. Apisotėje viešbutyje, išėjome prie Baltijos jūros, vanduo buvo šaltas, mes sėdėjome smėlyje, žiūrėjome į dangų, stebėjome žibancias žvaigždes danguje ir klausėmės bangų ošimo... Buvo vėlu, kai mes grįžome į viešbutį.

Atsiminimui — laivelis

Rytą, po trumpo pasivaikščiojimo aplink Nidą, mes išvykome Palangos link. Vėl vaikščiojome palei jūrą ir klausėmės bangų... Palangos užėjome į suvenyrų parduotuvę, atsiminimui aš nusipirkau gintarinį laivelį, kuris man visados primins ošiančią jūrą ir jos bangas. Priešpiečius jalgėme „Žilūno“ restorane, buvo skanu. Pailsėję, vėl į kelionę — atgal į Vilnių. Pavakariavome „Marceliukės klėtyje“, dar kartą pabendraujome su Šarūno Marčiulionio mokyklos krepšinio žaidėjais, o taip pat ir su pačiu Šarūnu Marčiulioniu, kurio net autografo gavome. Vakarieniavome su mumis Amerikos ambasadorius ir daug kitų draugų. Išvargę,ėjome ilsėtis, nes mūsų laukia ilga kelionė...

Kaune

Šiandien autobusu keliaujame į Kauną, kelionė ne ilga, bet įdomi. Kaune aplankome Jablonskio mokyklą, kurioje yra sustiprintas anglų kalbos kursas. Kadangi man įdomu

chemijos mokslas, tai aš dalyvauju šios mokyklos chemijos pamokoje, kuri buvo dėstoma lietuvių kalba. Išėjus iš Jablonskio mokyklos, mes vaikštomė Laisvės alėja, aplankome Karo muziejų, kur vėl matome gyvą istoriją. Po to vaziuojame į Pažaislį — barokos stiliaus Lietuvos puošmena, kurią 17 a. finansavo didikas K. Pacas. Vėliau, truputį išvargę, apsisotėjome „Bernelių užkeigoje“, valgėme skanų lietuvišką maistą, o vakare grįžome į Šarūno Marčiulionio mokyklą ir ilsėjomės.

Pas V. Adamkų

Šiandien trumpai aplankėme Lietuvos prezidentą Valdą Adamkų, jis yra buvęs „Lituanikos“ krepšinio žaidėjas. Nusifotografavę ir palinkėję prezidentui sėkmės mes iškeliaujome toliau. Priėję Parlamentą, mes stebėjome jo saugumą sieną, kuri buvo apsaugama nuo sovietinių puolimų. Toliau eidami mes priėjome prie Lietuvos olimpiados komiteto būstinės, čia mus visus apdovanojo knygomis, kurios buvo apie Vladą Garastą — Lietuvos krepšinio komandos trenerį. Vėliau mes vėl žaidėme krepšinį, ir šį kartą buvo mūsų pergalė. Po sėkmingų žaidynių mesėjome į teatrą, kur matėme puikų baletą, nors man buvo truputį nuobodu.

Lietuva — jau pažįstama

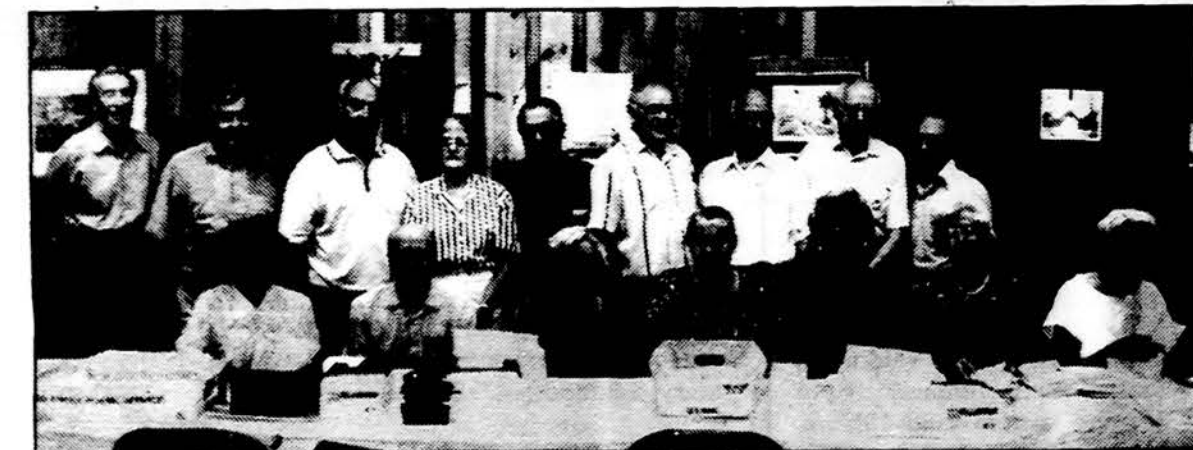
Anksti ryte važiuojame pas tetą Adą, ten papusryčiavome ruošėmės į Vilniaus oro uostą. Ir štai mes vėl lektuve — pro langą žiūrint dabar Lietuva — visai kitaip atrodo, ji pažįstama ir miela, matau Kuršių marias, Neringą ir Baltijos jūrą. Sėdžiu ir galvoju — buvo smagu Lietuvoje ir dabar liūdnai, kai reikia išvažiuoti, bet žinau, kad grįšiu vėl...

Jonukas Domanskis
„Geležinio vilko“ istorijos būrelio narys

Kas naujo

„Draugo“ knygynėlyje

Naujoji knyga apie Vladą Jakubėną kainuoja 17 dol., su persiuntimu — 20.95 dol.

Birželio 15 d. „Draugo“ talkininkai išsiuntė „Draugo“ loterijos bilietų knygeles. I eilėje iš kairės: Juzė Ivašauskienė, Kazys Majauskas, Elena Majauskienė, Viktorija Valavičienė, Adele Lietuvninkienė, Sofija Plėnienė, Ona Gradinskienė. II eilėje: Stasys Žilėvičius, Jurgis Vidžiūnas, Vaclovas Momkus, Aurelija Kriaučiūnienė, Algirdas Čepenas, Antanas Valavičius, Aleksas Smilga, Adolfas Dirgela, Antanas Pauzulis. Taip pat talkininkavo ir Juozas bei Pranė Masilioniai.

KRUVINOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

JAV LB Brighton Parko bendruomenė birželio 11 dieną, sekmadienį, minėjo mums visiems neužmirštamą tas juodas birželio dienas.

Niekados mūsų lietuvis, kol bus gyvas, negales pamiršti tų dienų, kada mūsų broliai, sesės buvo vežami sunkvežimiais ir sodinami į gyvulinius vagonus. Nebuvo tenai nei suolų, viena kita iš namų padarytos lovos. Sanitarinių dalykų irgi nebuvo. Viduryje buvo skylė, tarytum pajuokai.

Vaitoj, vargšai! Prašė vandens, bet jų skausmingo šauksmo niekas negirdėjo, tik vienas Dievas buvo su jais.

Naikino jie mūsų tautą, bandė išrauti iš kamieno tvirtiausius Lietuvos medžius, bet lietuviai yra tvirti ir su Dievo pagalba visus vargus, visus tremimus nugalejo. Ir dabar, aciu Dievui, vėl gali kvėpuoti laisvė!

Kaip toje dainoje sakoma — „Kaip ažuolas drūts prie Nemunelio“, taip ir lietuvis kaip ažuolas yra stiprus.

Niekados mūsų lietuvis, kol bus gyvas, negales pamiršti tų dienų, kada mūsų broliai, sesės buvo vežami sunkvežimiais ir sodinami į gyvulinius vagonus. Nebuvo tenai nei suolų, viena kita iš namų padarytos lovos. Sanitarinių dalykų irgi nebuvo. Viduryje buvo skylė, tarytum pajuokai.

Vaitoj, vargšai! Prašė vandens, bet jų skausmingo šauksmo niekas negirdėjo, tik vienas Dievas buvo su jais.

Naikino jie mūsų tautą, bandė išrauti iš kamieno tvirtiausius Lietuvos medžius, bet lietuviai yra tvirti ir su Dievo pagalba visus vargus, visus tremimus nugalejo. Ir dabar, aciu Dievui, vėl gali kvėpuoti laisvė!

Kaip toje dainoje sakoma — „Kaip ažuolas drūts prie Nemunelio“, taip ir lietuvis kaip ažuolas yra stiprus.

Niekados mūsų lietuvis, kol bus gyvas, negales pamiršti tų dienų, kada mūsų broliai, sesės buvo vežami sunkvežimiais ir sodinami į gyvulinius vagonus. Nebuvo tenai nei suolų, viena kita iš namų padarytos lovos. Sanitarinių dalykų irgi nebuvo. Viduryje buvo skylė, tarytum pajuokai.

Vaitoj, vargšai! Prašė vandens, bet jų skausmingo šauksmo niekas negirdėjo, tik vienas Dievas buvo su jais.

Naikino jie mūsų tautą, bandė išrauti iš kamieno tvirtiausius Lietuvos medžius, bet lietuviai yra tvirti ir su Dievo pagalba visus vargus, visus tremimus nugalejo. Ir dabar, aciu Dievui, vėl gali kvėpuoti laisvė!

Kaip toje dainoje sakoma — „Kaip ažuolas drūts prie Nemunelio“, taip ir lietuvis kaip ažuolas yra stiprus.

Niekados mūsų lietuvis, kol bus gyvas, negales pamiršti tų dienų, kada mūsų broliai, sesės buvo vežami sunkvežimiais ir sodinami į gyvulinius vagonus. Nebuvo tenai nei suolų, viena kita iš namų padarytos lovos. Sanitarinių dalykų irgi nebuvo. Viduryje buvo skylė, tarytum pajuokai.

Vaitoj, vargšai! Prašė vandens, bet jų skausmingo šauksmo niekas negirdėjo, tik vienas Dievas buvo su jais.

son ir V. Kelmelis nešė geleis prie altoriaus. Mūsų kunigas Kireilis buvo susirgęs, prarado balsą, tai parapijos klebonas Thomas R. Koys atlaikė šv. Mišias, nors jis lietuviškai nemoka. Tačiau anglų kalba mums palinkėjo niekad nepamiršti savo kilmės ir kartu pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą.

Mišių pabaigoje sugiedojome Lietuvos himną. Po Mišių visi rinkomės prie šv. Kryžiaus. Sabina Henson ir V. Kelmelis padėjo geleis prie kryžiaus. Mūsų klebonas T. Koys sukalbėjo trumpą maldą. Po to Lietuvių rašytojų sąjungos pirmininke Stasė Petersonienė trumpais žodžiais, sklandžiai apibūdino tas Kruvinosjo birželio dienas.

Minėjimą baigėme giesme „Marija, Marija“.

Baigdama noriu labai aciu pasakyti bendrai visiems šauliams ir Stasei Petersonienei. Stasė Viščiuvienė

Baisiojo birželio minėjime žodį tarė Lietuvių rašytojų sąjungos pirmininke Stasė Petersonienė.